Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 178 (14289) | 1976 оной июлиин 30, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Минии табан жэл — минии арга боломжо

Юhэдэхи табан жэл хадаа манай совет гүрэнэй түүхэ болон ажабайдалда онсо илгарhан табан жэл гээ гэжэ КПСС-эй XXV съезд тэрэ онсолон тэмдэглэгдээ бэлэй. Тэрээрээшье юhэдэхи табан жэл хадаа коллектив, ажахы, предприяти бүхэнэй ажабайдалда нилээд ехэ хубилалта хэhэн, урагшаа дабшалта замдань эршэ үгэпэн байна.

Манай Чисаанын совхозой Булагай hү haалиин фермын коллектив Холбоото Союзна социалис мүрысөөндэ хабаадаад, юhэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид, 1975 оной июниин 4-дэ дүүргээ бэлэй. Тиигэжэ түсэбhөө гадуур 1190 центнер hүн гүрэндэ тушаагдаа.

Манай Хэжэнгын аймагта нютагай үүлтэрэй үнеэд олон гэжэ мэдэнэ. Тиигэдшье айхабтар ехээр hү haaxa арга боломжомнай үшөөл барагүйшэг байна. Юуб гэхэдэ, ехэдэхеэр, малай тэжээл бэлэдхэлгэ жэлhээ жэлдэ hайн бэлэн байдаг. Бэлшээри, талын элбэгшье haa, бидэнэр үнеэдээ мүнөөл hайнаар адуулжа, ехэ hү haaxын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргажа оролдоногүй гээшэ хабди. Ехэ ургалта, илалта туйлаха арга боломжонууд манайда бии.

Би үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүхэнhөө 2210 килограмм hү haaгааб. Тиигэжэ юhэдэхи табан жэлэй түсэбhөө гадуур 200-гаад центнер hү гүрэндэ тушааhан байнаб.

ЭРШЭТЭ АЖАЛААРАА ХАРЮУЛХАБДИ

Һаяхан манай Булагай фермын коллектив «Табан жэлэй түсэбые — 4,5 жэл соо!» гэпэн уряатайгаар аймагайнгаа haалишадта хандаба. Тиигэжэ бидэнэр арбадахи табан жэлэй түсэбөөр 20.037 центнер hү үйлэдбэрилхэ болонобди. 1980 оной июлиин 1-дэ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэбди гэhэн социалис уялга абаабди.

Энэ жэлэймнай байдал ямар байнаб? Манай коллектив 1976 оной хахад жэлэй түсэбые (hү тушаалгаар) майн 12-то дүүргээ hэн. Мүн hү haaxa түсэбөө июниин 4-дэ дүүргээ.

Ингэжэ хахад жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр haалишаднай шэнэ амжалтанууд тээшэ шармайн зорино. Манайда түрүүшүүл олон. Жэшээлхэдэ, Екатерина Николаевна Глазкова нилээд олон жэлэй туршада haалишанаар хүдэлхэ зуураа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Энэ хүн минии ёhотой багша гээшэ. Екатерина Николаевнагай заабари, hургаал доро би ажаллажа, haалишанай дүй дүршэл олооб гэжэ hанагшаб. Мүн haалишад Х. Лубсандоржнева, Г. Гармажапова болон бусад арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые яhала ехээр оруулна.

Манай haалиин фермын коллектив өөрынгөө арга боломжонуудые hайн тооложо үзөө. Энэ асуудал коллективэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, совхозой парткомой, дирекциин зүгhөө haйшаалда хүртөө. Зүб даа. Һайн haйхан үүсхэл гээшэ абаhаар лэ дэмжэгдэдэг бшуу.

Би өөрөө 17 наhатайhаа хойшо haалишанаар ажалланаб. Эдэ үнгэрhэн жэлнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, haалишанай ажал харюусалгатайшье, хүндэтэйшье болоно. Тиимэл хадань манай фермын haалишад уялгануудтаа харюусалгатайгаар хандана.

Би өөрөө иимэ уялга абааб: арбадахи табан жэлэй түсэбые 4 жэл 4 hapa соо дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур 300 центнер hү haaxa хүсэлтэйб. Энэ үгэдөө хүрэхэб гэжэ батаар найданаб. Энээниие нэгэ жэшээ дээрэ гэршэлэн харуулхада болоно. Минии нүхэд haалишад, би өөрөөшье үнеэн бүхэнhөө жэл соо дунда зэргээр 2200 килограмм hү haaxa уялгатайбди. Харин байгша оной зургаа hарын туршада нилээд олон haалишаднай 1500 килограммhaa дээшэ hү haaгаад байна. Жэлэй дүүрэтэр үшөө ехэ саг бии.

Һаалиимнай фермэ дээрэ партийна бүлэг хүдэлдэг юм. Энэ бүлэгэй гэшүүд өөhэдынгөө үндэр ажалай жэшээгээр бусад нүхэдөө зоригжуулна, шэнэ амжалтануудта уряална. Манай ажал хүдэлмэридэ дутуу дунданууд бии ааб даа. Жэшээлхэдэ, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлгэ муугаар табяатай. Тиимэhээ зарим үнеэдэй hубайрха ушар дайралдана.

Зунай бэлшээридэхи байра бандалнай тиимэ hайн бэшэ. Манай байрлаhан газар бэлшээриингшье талаар бирагүйшэг.

Арбадахи табан жэлэй туршада Үлзытэ гэжэ газарта 300 үнеэдэй байра бариха тухай түсэб табигданхай. Хожомоо тэндэ 600 үнеэдэй комплекс болохо юм. Тиихэдэ haалишан бүхэн 30—40 үнеэ haaxa. Тэрээнhээ боложо бидэнэр ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэбди, hүнэй өөрын үнэ сэнгые доошолуулхабди.

Һаалишадан ажалые оньпожоруулха хэрэг үшөөл хүсэд шиидхэгдээдүй. Энээн тухай ходо хэлсэдэг, суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байнабди. Энэмнай бодото дээрээ бүтэжэ, бүхы дутуу дундануудые усадхажа, эршэтэйгээр ажаллаа haамнай, арбадахи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ.

Жэлhээ жэлдэ манай haалишадай дүй дүршэл улам баян болоно. Бидэнэр Булагай hү haалиин фермын коллектив Хэжэнгын совхозой haалиин түбэй фермын haалишадтай мүрысэнэбди. Энэ мүрысөөмнай яhала hайнаар ябажа байнхай.

Арга боломжоёо алишье талаhaaнь хаража үзөөд, абаhан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ байhан тухайгаа мэдүүлхэ хүсэл түрэнэ.

Х. БУЯНТУЕВА,
Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхозой haалишан, КПСС-эй райкомой гэшүүн.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

Л. И. БРЕЖНЕВ Э. ГЕРЕКТЭЙ УУЛЗАА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Геректэй июлиин 28-да Крымдэ хани ёhoop уулзаба.

Аха дүү хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд совет-поляк харилсаанай амжалтатайгаар хүгжэжэ байhанда сэдьхэлээ хананхай байhанаа хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ элирхэйлээд, бүхы hалбаринуудай талаар политическэ, экономическа, научна ба соёлой асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо саашадань улам. үргэдхэхэ ба гүнзэгырүүлхээр бэлэн байhан тухайгаа мэдүүлээ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Герек хоёр ороной ниитын-политическэ ажабайдалай гол зорилгонууд тухай баримтата мэдээнүүдые абалсаhан, уласхоорондын хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар hанал бодолоо мэдэлсэhэн байна. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй нэгэ жэлэй ойн ойртожо байhантай дашарамдуулан, hанамжануудаа хэлэхэдээ, арадуудай зүгhөө бүрин haйшаагдаhан ба дэмжэгдэhэн энэ Зүблөөнэй дүнгүүд Европын оршом соо, мүн Европоhoo гадууршье уласхоорондын харилсаанда hайн хубилалта үүсхэжэ болохо, үүсхэхэ ёhoтой гээд этигэдэгээ эдэнэр дахинаа элирхэйлэн мэдүүлбэ. Хельсинкидэ суглараглша дээдэ тушаалтадай ойлголсон туйлаhые бодото дээрэнь бэелүүлбэл, шахардуу байдал hулаpуулгын хэрэг саашадаа хүгжөөхэ, Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи политическэ оршом байдал заhаруулха зорилгоор саашадаа оролдолго хүсэлэлгэ гаргалгын hайн урмашалта нүхэсэл болохо.

Европодо амгалан тайбан, аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө хамтынгаа тэмсэлэй гол шэглэлнүүдые тодорхойлhон Европын коммунистнуудай Берлинскэ конференци энэ замдахи үшөө нэгэ ехэ ябуулга болоо.

Уулзалга хани барисаанай, үнэн сэдьхэлэй ба үгээ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

АРАДАЙ ХИНАЛТЫН КОМИТЕДҮҮДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭНЭРЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Республиканuудай, хизаарнуудай, областьнуудай арадай хиналтын комитедүүдэй түрүүлэгшэнэрэй зүблөөн ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй, сэрэгэй политоргануудай түлөөлэгшэдэй, түбэй хэблэлэй, телевидениин ба радиогой хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар июлиин 28-да СССР-эй Арадай хиналтын комитедтэ болобо. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдhээ эшэ үндэhэтэй зорилгонуудые бэелүүлхын тула арадай хиналтын зургаануудай ябуулжа байhан хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ А. М. Школьников элидхэл хэбэ.

Арадай ажахын бүхы hалбаринуудтахи хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанар дээшэлүүлхэ тухай съездын шиидхэбэринүүдые гүйсэдхэлгын талаар хэгдэдэг шалгалтаяа шангадхаха, мүнөөнэй экономико хүгжөөлгын гол асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ нөөсэ арга боломжонуудые бэдэржэ олохо ба хэрэглэхэ ябадалдань партийна, совет органуудта эдэбхитэйгээр туhалха гээшэ арадай хиналтын зургаануудай гол хэрэг болоно гэжэ элидхэл соо, зүблөөндэ хабаадагшдай хэлэhэн үгэнүүд дотор тэмдэглэгдээ. Комитедүүдэй, бүлэгүүдэй ба постнуудай ажал ябуулгые улам hайжаруулха, хиналтын үрэ нүлөөе бүри ехэ болгохо асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаба.

Арадай хиналтын зургаанууд партиин XXV съездын табиhан түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула бүри эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, партиин анхарал оролдолгодо харюусаха байха гэжэ КПСС-эй ЦК-е, партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэ hанaлтайгаар найдуулба.

КПСС-эй Центральна Комитедэй секретарь И. В. Капитонов зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

«САЛЮТ-5» ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ТУРШАЛГАНУУДЫЕ ХЭНЭ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ЦЕНТР, июлиин 28. (ТАСС). «Салют-5» гэжэ замбуулинай онгосын экипаж ажалайнгаа 20, 21-дэхи үдэрэй туршада технологическа туршалгануудые хэбэ.

Июлиин 14-дэ эхилhэн «Кристалл» гэжэ туршалгань амжалтатайгаар үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. Кристаллнуудай бүридэлгэ ба ургалгые адаглан шэнжэлнэбди гэжэ космонавтнууд мэдээсэнэ.

Станциин экипаж июлиин 28-да «Реакция» гэдэг ээлжээтэ технологическа туршалга хэхэнь.

Нүхэд Б. Волыновай, В. Жолобовой бэеынь элүүр hайн байна. «Салют-5» гэжэ замбуулинай научна станциин ниидэлгын программа амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ.

ФЕРМЭ, ОТАРА БҮХЭНДЭ ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ!

ВИТАМИНТА ТЭЖЭЭЛ

Ямаршье мэдэhээр, витаминтай гурил бүдүүн тэжээлэй шэмээр ехэ гээшэ. Тиимэhээ ажахы бүхэн энэ шэмэтэ тэжээл ниитын адуу малда элбэг хүрэхөөр бэлэдхэхые оролдоно.

Зэдын аймагай Торниин совхозой витаминтай гурил бэлэдхэдэг агрегат табадахи жэлээ хүдэлгэгдэнэ. Энэшье жэлдэ ажахын хүдэлмэришэдэй хүсөөр АВМ-0,65 түхеэрэлгэ эртээнhээ заhабарилагдажа, июлиин 5-haa хадалангай хэршэжэ эхилhэн байна.

Гэхэтэй хамта, витаминтай гурилда холисо болодог үбhэ ногооной агрегадта тоогоор хэршэгдэhэнhээ болоо, нёдондо халаа, гурил haa hэн. Энэ алдуугаа дабтахагүйн тула ажахын ахамад инженер А. Г. Матвеев энэ жэлдэ гурил татадаг агрегадтаа тэжээл хэршэхэ «Волгарь» түхэлэй машина зохёон тааруулжа, тэрэ дутагдалынь усадхаhан байна.

Мүнөө ногооной гурил гаргадаг агрегадые зургаан механизатор хүдэлгэнэ. Эдэнэр хүдэлмэриин эхинhээ хоёр халаанда халаахай, hүүлээрнь горох обёос хоёрой холимог ургаса хэршэжэ, мүнөө 350 центнер hайн шанартай шэмэтэ тэжээл ажахынгаа малда бэлэдхээд байна. Хоорондоо 15 үдэрэй зайтайгаар hубарюулжа, гурбан ондоо таригдаhан горох обёос хоёрой ургаса униhэй механизатор Н. С. Попов тракторай косилкаар унагаана. Һүүлээрнь бага зэргэ hалхинда hүүрээн хаhaн үбhэ ногооень нүхэр Н. И. Терентьев МТЗ-50 түхэлэй трактораар витаминтай ногоо бэлэдхэжэ байhан агрегадта абаашана. Тиихэдэнь машинистнүүд А. Петров, И. Андропов гэгшэд гранулированна гурил мэшээглэн, складта ябуулна.

О. КЛЕШНИН,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой луговод, Социалис Ажалай Герой П. П. Челночковой даажа абаhан Дээдэ-Забока гэжэ газарай сабшалан мүнөө үбдэгсөө ногоогоор хушагданхай, миралзан нэмжынэ. Энэ сабшалан дээрэ И. К. Ефимовэй хүтэлбэрилдэг бригада ерээд, ажаллажа байна. Тус бригада үбhэ хуряалгада хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдээ, машина болон тракторaa эртээнhээ бүридхэжэ, заhабарилжа абаhан.

Үбhэшэдэй бригадир И. К. Ефимов нигэжэ хэлэбэ:

— Эндэхи сабшалан мүнөө жэлдэ яhала hайн. Энэнь манай колхозой эрхим луговод Пантелей Петрович Челночковой оролдолгын аша үрэ гээшэ. Сабшаха газарнай 300 гектар. Бүхыдөө 5 мянга 980 центнер үбhэ абаха түсэбтэйбди, — гэжэ бригадын тоо бүридхэгшэ Л. М. Красинский хөөрэнэ.

Тус бригадын үбhэшэд шугын соорхой, намаг, болдог газарай ногоо гар хажуураар сабшажа эхилээ. Үшөө тиихэдэ морин дүрбэн косилка тракторай ябахаар бэшэ булан тохойн ногоо сабшаха юм.

ЭХИНХЭЭ ЭМХИТЭЙ

— Бригададамнай 45 хүн хүдэлхэ юм. Мүнөөдэр 22 хүн ажаллажа байна. Эхэнхи үбhээ шарга дээрэ hүрилхэбди. Юуб гэхэдэ, намар, үбэлдөө гүүртэ, фермэнүүдтэ зөөжэ абаашахада бэлэн байдаг, илангая гээлтэ хоролтодо ородоггүй. Шарганууд бэлдэгдэнхэй.

Тус бригадын гэшүүдэй үбhэндэ орохоор хэдэхэн хоног үнгэрбэ. Гэбэшье косилкашад И. К. Фёдоров М. С. Леонов гэгшэд үдэр соо 4 гектар сабшаха даабаряа 5 гектарта хүргэнэ. Түрүүшын хэдэн үдэрэй туршада зуугаад гектарай ногоон унагаагдаа.

Ниитын малда хүсэд хүрэхэ hайн шанартай үбhэ богони болзорто хуряажа абахын тула «Коммунизм» колхозой 1-дэхи бригадын үбhэшэд эдэ үдэрнүүдтэ бүри эршэтэйгээр ажаллана.

М. САНДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Коммунизм» колхозой гар хажууршад.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет ээлжээтэ заседани дээрэ, «Ажахынууд үбhэ хуряалгада, силос сенаж даралгада хүдэлгэдэхэ, оньhон техникын, витамин ехэтэй ногооной гурил татаха түхеэрэлгэнүүдэй заhагдажа, хэр бэлэн болгогдожо байhан тухай» асуудал харагдаба.

Шанарай табан жэлэй түрүүшын жэлдэ манай Кабанскын ажахынууд 17,6 мянган тонно үбhэ, 53,7 мянган тонно силос, 22 мянган тонно hолоомо, 6 мянган тонно сенаж, 2 мянган тонно витамин ехэтэй ногооной гурил бэлэдхэжэ абаха түсэбтэй. Урдаа табиhан зорилгонуудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ арга боломжо манай ажахынуудта гүйсэд бии.

Аймагаймнай ажахынууд энэ hарын тэнгээр үбhэндөө жэгдэрэн орохон юм. Мүнөө үедэ үбhэ хуряалгада хүдэлжэ байhан 54 бригада зве ногой тэн хахадынь гүйсэд оньhожоруулагданхай. Хүдөөгэй ажалшадай харюусалгатай заhа — үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ ажалладаг коллектив бүхэнэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Социалис мүрысөөнэй дүн таба хоноод лэ гаргагдана. Һүүлэй табан хоногой дүнгөөр «Шергинский» совхозой Фофоновой отделени түрүү hуури эзэлжэ. Социалис Ажалай Герой Н. Е. Коневагай нэрэмжэтэ шанда хүртэбэ. Мүн энэ коллективэй хүндэлэлдэ аймагай түб Кабанск тосхондо ажалай алдар солын туг үргэгдөө. Тус отделениие нүхэр Шелудяков хүтэлбэрилнэ.

Һаянай байдалаар аймагаймнай ажахынуудта 8 мянган центнер үбпэн hүрилэгдэнхэй, 4,5 мянган тонно силос, 300 тонно сенаж даргданхай.

Байгалай совхозой хүдэлмэришэд үнгэрhэн үедэ 3025 центнер үбhэ хуряажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэдэй тоодо оронхой. Витамин ехэтэй ногооной гурил татаха талаар Кабанскын совхозойхид онсо шалгарна. Тус ажахын хүдэлмэришэд 300 центнер шэмэтэ тэжээлтэй болоод байна.

Ниитын адууhа малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулха хэрэгтэ аймагаймнай поселково, сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомууд үнгэрhэн үедэ ехэ ажал ябуулжа шадаа гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Олонхи бригада, звенонуудта депутадуудай пост бии болгогдонхой. Арадай hунгамалнууд энэ шухала ажалаа богонихон болзорто үнгэргэжэ, шадаал haa, ехэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхын тула эршэтэйгээр ажаллана.

А. ДАНЬКО,
Каоанскын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

РОССИ ТАБАН ЖЭЛЭЙНГЭЭ ДАБШАСЫН ЭХИН ДЭЭРЭ

РСФСР-эй арадай ажахые 1976 оной түрүүшын хахадта хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай ЦСУ-гай мэдээсэл

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Россиин Федерациин ажалшад үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ ба хүдэлмэриин шанар hайжаруулхын түлөө, 1976 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, үнгэрhэн хахад жэлдэ экономикоёо саашалань улам хүгжөөбэ. Арад зоной байдал hуудал ба культурна ажаhуудал hайжаруулга үргэлжэлүүлэгдээ.

Продукциин гол шухала олонхи зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ ба худалдаанда үгэхэ хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. 1975 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 4,7 процентээр (түсэбтэ даабаринь 4,3 процент) дээшэлүүлэгдээ.

Техническэ дэбжэлтэ хангадаг hалбаринууд шууд түргөөр хүгжөөгдөө. Машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын продукци үйлэдбэрилгэ хахад жэл соо 9,6 процентээр, электроэнергетикын — 6,2 химическэ ба нефтехимическэ промышленностиин — 6,9 процентээр дээшэлүүлэгдээ.

Хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ («Б» бүлэгэй продукци) 3,0 процентээр дээшэлүүлэгдэбэ.

Үнгэрпэн хахад жэл соо ажалай бүтээсэ 3,7 процентээр дээшэлбэ. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлhэнэй ашаар үйлэдбэриин бүхы хэмжээнэй табанай дүрбэhөө дээшэ хубинь туйлагдаа. Олзо доход оруулха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдэhэн байна.

Тамбовско, Тюмениин областьнууд ба Мариин АССР-hээ бэшэ РСФСР-эй промышленна бүхы министерство болон зургаанууд, Москва ба Ленинградай, автономито республиканууудай, хизаарнууд ба областьнуудай промышленность продукци худалдаанда үгэхэ хахад жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргээ.

Түрүүшын хахад жэлдэ минеральна үтэгжүүлгэ, серно кислота үйлэдбэрилхэ, кузнечно-прессовэ машинануудые, нефтеаппаратура гаргаха, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда хэрэгтэй технологическа түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ. хэрэгсэлэй модо, цемент. зарим зүйлэй бүдүүдые трикотажна гадар хубсаhа ба бусад ондоо зүйлнүүдые гаргаха түсэб дүүргэгдээгүй гээд РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Республикын хүдөө ажахын ажалшад хабарайнгаа тарилга эмхи гуримтайгаар үнгэргөө гээд РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо саашань хэлэгдэнэ. Хабарай тарилга хэхэ түсэб дүүргэгдээ. 1976 ондо бүхы ажахынуудта хэгдэhэн хүдөө ажахын ургамалнуудай тарилгын талмай 126,5 миллион гектар, тэрэ тоодо ороохото ба ороото бобово ургамалнуудай талмай 78,6 миллион гектар болоо.

Колхоз болон совхозууд тэжээл бэлэдхэлгые үргэнөөр ябуулжа байна. Республикын олохон районууд ороохото урамалнуудайнгаа ургаса хуряалга эхилэнхэй.

Нёдондо жэлдэ ган гасуурай тохёолдоhон ушарhaa малай тэжээл, илангая ороохо таряан багаар абтажа, үнгэрhэн жэлэй түрүүшын хахадайхиhaa колхоз болон совхозуудай мал ажалай продукци үйлэдбэрилгэ нэгэ бага доошолоо.

Түрүүшын хахад жэл соо бүхы категориин ажахынуудта 3,2 миллион тонно (амидын шэгнүүрээр) мал ба шубуун, 14,5 миллион тонно hүн, 10,2 миллиард үндэгэн худалдан абтаа.

Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ зорюулагдаhан гүрэнэй ба колхозуудай капитальна хүдэлмэридэ hомолhон мүнгэн 6,7 миллиард түхэриг боложо, нёдондо жэлэй түрүүшын хахадайхиhaa 7 процентээр ехэ болоо.

Хүдөө ажахыда гол шухала техникэ ба минеральна үтэгжүүлгэ үгэхэ түсэб дүүргэгдээ.

1976 оной түрүүшын хахад жэлдэ капитальна хүдэлмэридэ hомологдоhон гүрэнэй мүнгэ зөөреэр 13,8 миллиард түхэриг ниитэ сэнгэй гол фондууд ашаглалгада үгтөө гэхэ гү, али 1975 оной энэ үеынхиhөө 4 процентээр ехэ болоно.

Республикын арадай ажахыда зорюулагдаhан гүрэнэй капитальна hомололго 27,6 миллиард түхэригтэ хүрэжэ, нёдондо жэлэй түрүүшын хахадайхиhaa 6 процентээр ехэ болоhон. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ, 1975 оной түрүүшын хахад жэлэйхитэй сасуулбал. 3 процентээр ургаhан байна.

Гэхэтэй хамта, барилгын, хабсаралгын зарим организацинууд ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, олзо доход оруулха, продукциин өөрын үные хямдаруулха талаар түсэбтэ даабаринуудаа дүүргээгүй гээд РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Мүн гол фондуудые, үйлэдбэриин хүсэнүүдые ашаглалгада оруулха түсэб дүүргэгдэнгүй үлөө.

Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай hарын дунда зэргын салин хүлhэн 157,6 түхэриг боложо, 1975 оной түрүүшын хахадайхиhaa 3,8 процентээр ехэ болоо. Ниитын хэрэглэмжын фондуудhaa үгтэдэг түлөөhэн ба тэдхэмжэнүүдые оруулалсахада салин хүлhэн 211,3 түхэриг боложо, 3,8 процентээр дээшэлэнхэй. Колхознигуудай ажалай түлөөhэн 3 процентээр дээшэлээ.

Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай розничнo эд бараанай эрьесэ (ниитын эдеэ хоол оруулалсан) 61,4 миллиард түхэриг боложо, 1975 оной түрүүшын хахад жэлэйхиhээ 4,6 процентээр ургаа. РСФСР-эй худалдаа наймаанай организацинуудай розично эд бараа наймаалха түсэб 101,3 процент дүүргэгдээ.

Гүрэнэй капитальна hомололгын ба гэр байра барилгын кооперациин мүнгэ зөөреэр байрын 15,7 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд ашаглалгада оруулагданхай. Гэбэшье, түрүүшын хахад жэлдэ байрын гэрнүүдые ба культурно-ажаhуудалай барилга хэхэ түсэб дүүргэгдэбэгүй.

Арадай гэгээрэл ба соёл культурын саашанхи хүгжэлтэ үргэлжэлhөөр. Хүн зониие медицинскэ талаар хангалга. эмхи гуримтайгаар амаруулга үргэдхэгдэhэн байха юм.

1976 оной июлиин 1-нэй байдалаар РСФСР-эй хүн зоной тоо 135,1 миллион болоо.

(ТАСС).

СЭЛЭНГЭ МҮРЭН НЭМЭҺЭЭР

Июль hарын гурбадахи арбан хоногой түрүүшын табан үдэрэй туршада аха дүү Монголой Арадай Республикын болон манай республикын баруун урда аймагуудаар хура бороон хэмhээ үлүү ороhон байгаа. Тиин Сүхэ, Зэдэ голнууд. Сэлэнгэ мүрэнэй уhан нэмэжэ, hабаhaa халиhан байна. Мүнөө Хяагтын адагта Сэлэнгэ мүрэнэй уhан нэгэ метр шахуу нэмэбэ. Тиихэдэ Ново-Селенгинск шадар нэгэ метр 50 сантиметр, Улаан-Үдэдэ 190 сантиметр хүрэтэр нэмэhэн байна.

Сэлэнгэ мүрэнэй нэмэжэ эхилхэдэ, Хяагтын, Сэлэнгын аймагуудай набтар газарнууд, олтирогууд үертэ абтажа, сабшалан, бэлшээри уhанда оробо.

Хоёр-гурбан хоногой туршада Сэлэнгэ мүрэнэй уhан сүүдхэдэ 5—8 сантиметр тухайгаар нэмэжэ байхаар хүлеэгдэнэ.

Хэдэн хоногhoo уhанай нэмэсэ бууража, хуушан хэмдээ орохо зэргэтэй.

Н. АФОНИНА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

ХАРУУЛХА, САСУУЛХА

Мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргэ

Мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг шэнэ шатада гараа, үйлэдбэрииншье, ниитыншье байдалай бүхы таладань хүсэ нүлөө үзүүлдэг болоо гэжэ мүнөө үедэхи мүрысөөнэй онсо илгаа, шэнжэнүүд гэршэлнэ. Энэ эрилтэ хараадаа абажа, партиин Железнодорожно райком социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэг улам hайжаруулха, хүсэ нүлөө ехэтэй болгохын тулада оролдодог гээшэ. Партиин райкомой пленумүүд, партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ, райкомой бюро дээрэ энэ асуудал зүбшэлдэ табидаг юм.

Мүрысөөн уялгануудые абалгаhаа эхилдэг гэжэ бүгэдэндэ эли. Тиимэhээ социалис уялгануудые тон зүбөөр, бодотоор зохёохо гээшэ үйлэдбэриин амжалта хангахаhаа гадна, мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлдэг байна. Мүрысөөнэй бүхы шатада — тэрэнэй гурим зохёожо, коллективүүдэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй түйлаха зорилгонуудые тодорхойлхоhоо эхилээд, мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргажа, хамтын хэрэгтэ хүн бүхэнэй оруулhан хубитые элирүүлхэ хүрэтэр олондо мэдээсэдэг ёhо заншалые улам хүгжөөхэ гэжэ оролдонобди. Хүдэлмэриинь ябаса тухайда мүрысэгшэдтэ үдэр бүри соносхожо байхада, үүсхэл дэбжээдэг, шэнэ бодомжо түрүүлдэг, эсэсэй эсэстэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай, политическэ эдэбхи дээшэлүүлдэг, үндэр заршамтай болохо таладань туhалдаг гэжэ бодото байдал харуулна.

Олондо мэдээсэхэ гэhэн мүрысөөнэй нэгэ гол ёhо гурим бодотоор бэелүүлжэ байдаг үйлэдбэриин коллективүүд манай район дотор олон юм. Жэшээ болгон, Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ прибор бүтээлгын заводые абаад үзэе. Мүрысөө эмхидхэхэ, тэрэнэй ябаса олондо мэдээсэхэ, зураглан харуулха, урмашуулгын хэмжээнүүдые хэрэглэхэ талаар эндэ дүршэл бии болонхой. Заводой хүтэлбэрилэгшэд үдэр бүри 12 сагта заводой радиогоор урда үдэрэйнгөө дүнгүүд тухайда хөөрэжэ үгэдэг байна. Эрхим үрэ дүн түйлаhан цехүүд, мастерай участогууд нэрлэгдэдэг. Мүн гээгдэжэ ябагшад, ажалай, ниитын журам эбдэгшэд дурдагдадаг, бүтээгдэhэн продукциин шанар тухайда техническэ хүгжэлтын түсэбэй дүүргэлтэ тухайда мэдээсэгдэдэг. Мүрысөөнэй дүн үдэр бүри нигэжэ гаргахада, заводой коллектив цехүүдтэхи ажал хэрэг дууhан мэдэжэ байха, үрэ дүнгүүдээ сасуулха, дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээнүүдые саг соогоо абаха, тиигэжэ социалис уялгануудаа бэелүүлхын түлөө эртээнhээ тэмсэхэ болоно.

Харуулан ойлгуулха агитациин хэрэгсэлээр социалис мүрысөөнэй ябасые эндэ уран хурсаар харуулдаг гуримтай. Энээн тухайда олон удаа бэшэгдэhэн хадань дахин дурдалтагүй. Мүрысөө эмхидхэхэ тухай асуудалнууд заводой парткомой, цехүүдэй партийна организацинуудай анхаралда байдаг юм. Партийна суглаанууд дээрэ, коллективэй суглаан дээрэ энэ асуудал зүбшэгдэдэг. Энэ заводто эмхидхэгдэhэн социалис мүрысөөнэй дүй дүршэлые манай райком согсолоо. Удаань районой партийна организацинуудай секретарьнарай семинар эндэ эмхидхэжэ, дүй дүршэлөө андалдаан болоо hэн.

Социалис мүрысөө нигэжэ хүсэ нүлөө ехэтэйгээр эмхидхэhэнэй ашаар тус завод юhэдэхи табан жэлэй туршада үйлэдбэринэ гурба дахин ехэдхээ, 1975 оной июль hарада табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ hэн. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ табан жэлэй түсэб 2,14 дахин дүүргэгдээ. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар үйлэдбэриин хэмжээн 93,7 процентээр ургаа, фондын аша үрэ үгэсэ 84 процентээр ехэ болоо. Продукциинь шанар hайжараа. Дүрбэн ондоо зүйлдэнь Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоо.

Социалис мүрысөөнэй нүгөө гурим ёhо — ажалай үрэ дүнгүүдые сасуулха гээшэдэ районой партийна организацинууд ехэ hаналаа табидаг байна. Энэ зорилгоор партийна олон организацинууд харуулан ойлгуулха агитаци улам hайжаруулаа. Жэшээнь, «Теплоприбор» заводой» цехүүд болон участогуудта тусхай стендүүд тодхогдонхой. Коллективэй энэ жэлэй ямар нэгэн хугасаанда түйлаhан үрэ дүнгүүд урда жэлэй энэ үеынхитэй сасуулагдажа, эдэ стендүүдтэ харуулагдадаг юм. 1976 ондо, арбадахи табан жэлдэ хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүдэй хубиин түсэбөөр хүдэлхэ мүрысөө эмхидхэхын тулада заводто ехэ юумэн хэгдэжэ байна. Инженерно-техническэ олон хүдэлмэрилэгшэдэй хубиин түсэб абаад, мүрысэжэ байhаниинь hайшаалтай. Жэлдээ 250 мянган түхэригэй арьбалалта асарха хараатай хэмжээнүүдые бэелүүлхын түлөө 150 гаран хүн мүнөө хубиин түсэб абанхай.

Арбадахи табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэнэй оруулhан ажалай хубита харуулхын тулада эндэ «ажалай паспорт» хэблэгдэhэн байна. Түсэбтэ даалгабаря дүүргэhэн тухайдань, эрхим шанартай продукци тушааhан тухайнь, материалнуудые, зэбсэг арьбалhан, ухаалан зохёоhон дурадхал нэбтэрүүлhэн тухайнь, ажалдань хабаатай тодорхойлолго эндэ дууhан харуулагдадаг.

Бригаданууд, мастерай участогуудай, цехүүдэй хоорондохи мүрысөөнhөө гадна «мэргэжэлтэд соогоо эрхимлэhэн хүдэлмэришэн», «эрхим хүмүүжүүлэгшэ—мастер», «заводой эрхим технолог, конструктор», гэhэн нэрэ зэргын түлөө мүрысөөн тус заводто дэлгэрэнхэй. Бүтээжэ гаргадаг продукциин шанар hайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ илангаяа ехэ hанал табигдадаг юм.

Ажалшадай коллективүүд город соогоошье, ондоо городойшье коллективүүдтэй мүрысэдэг болонхой. Жэшээнь, хүүргын түмэр хэрэгсэл гаргадаг завод судна бүтээлгын заводтой, авиационно завод прибор бүтээлгын заводтой мүрысэдэг. Манай район Шэтэ городой Железнодорожно районтой мүрысэдэг юм. Мүрысэгшэдэй хоорондохи холбоо барисаа үргэдхэхэ гэжэ оролдодогбди.

Ажалай түрүүшүүлэй, үйлэдбэриин коллективүүдэй үүсхэл хадаа мүрысөөнэй бии боложо хүгжэхэ гол hудаhаниинь мүн болоно. Энэ үүсхэлые саг соонь дэмжэжэ дэлгэрүүлхэ, үйлэдбэрие шадамараар эрхилхэ, энээн соогуур гараhан түрүү онол арга нэбтэрүүлхэ гэhэн имэ зорилго манай партийна организацинуудай үмэнэ табигданхай байдаг юм. «Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал» гэhэн мүрысөө эмхидхэхын тулада ЛВРЗ-гэй В. Г. Челмодеевэй, Н. И. Викторовэй, П. Ф. Багинай бригадануудай үүсхэл партиин райкомой бюро hайшааhан байна. Арбадахи табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө үүсхэл барилгадашье гараа hэн. Мүнөө ЛВРЗ-дэ 1500-аад хүдэлмэришэд түрүү бригаданuудай арга ажалдаа хэрэглэнэ. Бодото жэшээ гээшын али тухай ехэ удха шанартай, хүмүүжүүлхы хүсэтэй байhые эдэ баримтанууд үшөө дахин гэршэлжэ байна.

Партиин XXV съездые угтуулан дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй район дотор дэлгэрhэн тухайда дурдангүй. Харин дүнгүүдыень тон хүрянгыгаар харуулая. Юhэдэхи табан жэлэй туршада район дотор мүрысөөн олон янзаар дэлгэрhэн, шэнэ шэнэ үүсхэлэй гараhаниинь элитэ. «Съездhээ съезд хүрэтэр» гэhэн районой мүрысөөн hайнаар эмхидхэгдээ гэжэ ажаглаа hэмди. Энээнэй дүнгүүдые гаргахада, 38 бригада, участок, цех, халаанда «КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдоо hэн, 49 түрүүшүүл районой хүндэлэлэй дэбтэртэ бэшэгдээ. Социалис мүрысөөнэй нэгэ шухала үрэ дүн гэхэдэ, районой предприятинууд промышленна продукци худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые 1975 оной ноябриин 14-дэ дүүргээ hэн. 43,5 миллион түхэригэй продукци табан жэлэй түсэбhөө гадуур гаргагдаа. 25 коллектив, 13 мянган түрүүшүүл табан жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь урид дүүргээ hэн.

Үүсхэлые дэмжэжэ дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ hаналаа табидаг байнабди. Партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд түрүүшүүлэй арга оншо нэбтэрүүлхын тулада зохихо хэмжээнүүдые абадаг байна. Гараhан үүсхэл хүдэлмэришэнэй суглаанууд дээрэ үргэнөөр зүбшэгдэдэг. Түрүүшүүлтэй уулзалга болодог юм.

Ажал үйлэдбэрие эрхилхэ оншо аргые эршэдхэхэ, үйлэдбэрие аша үрэ ехэтэй болгохо, эрдэм техникын дэбжэлтэ хурдадхаха гээшэ мүнөө үедэхи социалис мүрысөөнэй онсо шэнжэ болоно. «Хажуудаа нэгэншье гээгдэгшэгүйгөөр» гэhэн уряа доро мүрысөөн дэлгэрэнхэй.

Мүнөөнэй шатадахи мүрысөөнэй үшөө нэгэ онсо шэнжэ гэхэдэ, энээниие, эмхидхэхэ, ударидаха хэрэгтэ эрдэм ухаанай эрилтын ёhoop хандаха зорилго табигдана. Мүрысөөн хадаа үйлэдбэрие аша үрэ ехэтэй болгохо хэрэгтэ алба хэхэ ёhотой. Ингэхэ зуураа социалис мүрысөөн хоорондоо холбоотой хоёр үүргэ: үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ, хүмүүжүүлхы үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Эдэ ехэ эрилтэнүүдые бэелүүлхын тулада ехэл юумэ хэхэ ёhотойбди.

Железнодорожно районой ажалшадай арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис уялганууд зохёон байгуулхы ажалай охёор нэбтэрэнхэй. Үүсхэл эдэбхи. үйлэдбэриин түрүү арга оншо, арьбалалта, алмалта — эдэ бүгэдые эдээн соогоо оруулалсаха гэжэ оролдообди. Тиигэжэ, байгша оние, хойто жэлые габшагай, бүтээсэ ехэтэ ажалай, эрхим шанарай жэл болгохын түлөө районой ажалшад тэмсэнэ.

Байгша оной түрүүшын хахад жэлые районой ажалшад hайн үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргээ. Продукци худалдаха хахад жэлэй түсэб 101,1, валова продукци гаргаха түсэб 107 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 100,6 процент дүүргэгдээ.

Ажал хэжэ, хүн болохо гэдэг тон зүб. Ажал үйлэдбэридэ хүнэн үзэл бодол хатуужадаг, оюун бэлиг, зоригынь бадардаг байна. Тиимэhээ мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргэ дээшэлүүлхын тулада оролдохо гээшэ партийна организацинуудай түрүүшын зорилго болоно.

Л. БОЛДОНОВ.
КПСС-эй Железнодорожно райкомой секретарь.

hОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

КПСС-эй райкомууд... Улаан-Үдын горкомой эмх... хэлэй таhагуудые даагш... рай гурбан үдэрэй семи... зүблөөнэй партиин обком... болоhон тухай мэдээсэ... ди. Энэ семинарта хабаа... шад байгша оной июлиин 2... да Ивалгын туршалга-үйлэ... бэриин ажахыда ошобо. Т... ажахын парткомой секрет... А. М. Бояркин айлшад... угтажа, эндэ юу хэхэ б... hан тухайнь тобшохоно... хөөрэжэ үгөө.

Буряадай хүдөө ажахы... туршалгын станциин дирек... тор К. Л. Барьядаев Ива... гын туршалга-үйлэдбэри... ажахын харьяата газар дээ... баригдажа байhан үүлэ... hаанитай эмэ тугалнуудые... түлжүүлхэ комплексэой ... нилсахыень айлшалтаа ... радхаад, энэ барилга тух... hонирхолтойгоор хөөрэжэ ... бэ.

Удаань семинарта хаба... дагшад туршалгын станци... ошожо, хүдэлмэритэйнь т... нилсаа. Эндэ хүдэлжэ байhа... эрдэмтэд тарялан дээгүү... айлшадаа ябуулжа, мүнө... үедэ хэжэ байhан шэнжэл... гынгээ хүдэлмэритэй танил... суулаа. «Бурятская-34» гэж... сортын шэниисэ бии боло... hон тухайгаа Буряадай... АССР-эй габьяата агроном... А. Г. Дубровская хөөрэжэ... эндэ суглараагшад ехэ hонир... хоhон байна.

Айлшад Ивалгын тур... шалга-үйлэдбэриин ажахы... парткомдо ерэбэ. Эндэ пар... комой секретарь А. М. Бояр... кин партийна организаци... гаа хүдэлмэри тухай дэлгэ... рэнгыгээр хөөрөө. Партии... 147 гэшүүнhээ, 2 гэшүүндэ... кандидадhаа бүридэhэн энэ... организаци урдаа табигда... hан зорилгонуудаа яhала ам... жалтатайгаар бэелүүлжэ бай... даг.

Партийна эхин 6 органи... заци эндэ бии юм. Секретарь... нарынь бултадаа дүй дүр... шэлтэй зон. 3 — 4 жэл соо... энэ тушаал даажа ябана... Эдэнэрэй 4-иинь дээдэ эр... дэмтэй, хоёрынь дундa hур... гуули дүүргэнхэй.

Партиин зэргэнүүдые бэхи... жүүлхэ, залуу коммунист... нуудые хүмүүжүүлхэ талаар... энэ организаци гоританой... хүдэлмэри ябуулагдана. hүү... лэй 2 жэл соо 14 хүн пар... тида абтаа. Үшөө 4 хүн hа... яын сагта партида орохоор... бэлдэжэ байна. Эдэнэрэй 2-... ынь хонишон, 1-иинь меха... низатор.

«Знание» бүлгэмэй Ивал... гын ажахын эхин организа... циин түрүүлэгшэ, хүдөө аж... хын эрдэмэй кандидат М. Н. ... Башинов, туршалгын ста... циин, ажахын захиргаан... аппарадай партийна эхи... организациин секретарии... орлогшо П. Г. Соболев гэг... шэд үгэ хэлэхэдээ, партий... но-эмхидхэлэй, ниитэ-поли... тическэ хүдэлмэриин дүй... дүршэл тушаа тогтоо.

Удаань энэ ажахын ма... шинно-тракторна мастерской... айлшад ошожо, тэндэхи... улаан булантай танилсаhан... байна. Эндэ ехэ зохид Шэ... нэ газетэ, журналнууд олон... бии. Уряа лозунгнууд таарууд... зохидоор досоохииень шэ... мэглэнэ. Зүүн ханадань... МТМ-эйн партийна органи... зациин хүдэлмэрие ха... руулhан томо стенд хараг... дана. Хойто ханадань кино... экран байна. Долоон хоног... соо нэгэ дахин хүдэлдэг ки... нолектори эндэ нээгдэнхэй.

Семинарай түгэсхэлдэ... КПСС-эй обкомой партийно-... эмхидхэлэй хүдэлмэриин... таhагые даагшын орлогшо... Б-Н. Т. Аюров үгэ хэлэжэ... тус семинарай удха шанар... та онсо тогтоод, ажалдаа ам... жалтатай ябахыень сугларагшадта хүсэбэ.

Партиин Улаан-Үдын рай... комой секретарь Г. Н. Ново... лодский, КПСС-эй обкомой... харюусалгата хүдэлмэрилэг... шэд семинарай хүдэлмэридэ... хабаадалсаhан байна.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой пленум

Эмхидхэлэй асуудал зүбшэбэ.

Ондоо хүдэлмэридэ ороходо болоhонтойнь дашарамдуулан, нүхэр **Шомоев Клим** Кирилловичые КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүнэй, нэгэдэхи секретариин уялгануудhаа пленум сүлөөлбэ.

КПСС-эй райкомой бюрогой гэшүүнээр, райкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **Албашеев** Константин Андаевич hунгагдаба.

КПСС-эй райкомой пленумэй хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Модогоев А. У. хабаадаhан байна.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй туршада Пермскэ областьдо нефтехимиин промышленность саашадаа хүгжэхөөр хараалагдана.

Энэ зураг нефтехимиин заводой гурбадахи ээлжээнэй барилга дээрэhээ хэгдээ. Эндэ бутилова спирт үйлэдбэрилхэ бүлэг барилга бодхоогдоно. Предприятиин нэгэдэхи, хоёрдохи ээлжээн түсэбтэ юhэдэхи табан жэлдэ бодхоогдоhон юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 500 тонно реакторнуудые бодхоожо байhан үе.

ТАСС-ай фотохронико.

Табан жэлэй түрүүшүүл

АЖАЛДАА УРДА ЯБАГША

Ситдик Хафизович Сабиров — 4-дэхи линейно-техническэ участогай Баянголой кустын электромонтер. Иимэ мэргэжэлтэй хүнэй ямар ажал хэдэг тухай олон үгэ хэлээдшье ялалайб.

Тэрэнэй хэдэг ажал бага бэшэ. Участогтань 80 телефон бии гэхэ гү. али Хүнтэй хүрэтэр 28 модоной зайда, Соёл хүрэтэр 13 модоной зайда, Үржэл хүрэтэр 9 модоной зайда телефоной ба радиогой лини татагданхай. Үржэлhөө Жаргаланта хүрэтэр лини бии. Онёогой леспромхозой түб болохо Юбилейный гэжэ шэнэ посёлогто бүхы радиоточконууд тэрэнэй хангалтын.

Иимэ ехэ участогта ажалаа жэншэдгүйгөөр ябуулха гээшэ юрэдөө бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа.

— Харюусалга ехэтэйгээр ажаллахал хэрэгтэй болодог гээшэ, — гэжэ Сабиров хэлэжэ байгаа hэн.

Сабиров өөрынгөө мэргэжэлдэ дуратай хүн байна. Ушар юуб гэхэдэ, залуухан ябахадаа өөрынгөө түрэл Казаньда радиосетьдэ хүдэлжэ эхилhэн. Элдэб орёо нарин аппаратура сагаа гамнангүй үзэхэ, хүнэй ухаанай хүрмэжэ зохёоhон радиосхемын нюуса мэдэхын тула hалан hандангүй hууха. Тэндэ арба гаран жэл соо нилээд юумэ мэдэхэ болоо.

Тэндээ таарaжа хүдэлхэшье аад, нүхэрэйнгөө нютаг харахаяа ерэhэн аад, Баянголдо үлэшоо. Тэрэнэй эндэ ажаллажа эхилhэн гурбан жэл соо баянголойхид ёhоор монтертой болообди гэжэ мэдэрээ. «Түрүүн ябаган юм hэн. Үдэртөө харахадашни, сүүмхэ, шабын түмэрөө үргэлөөд үйлсөөр гүйжэ ябаха. Сэхэ сэбэр хүн даа» гээд сомоной Совэдэй түрүүлэгшэ Г. С. Очирова Сабиров тухай зугаа хэлэнэ. Мүнөө харин өөрөө «Рига-4» маркын мопед абанхай иишэ тиишээ гүйлгэдэг болонхой.

Сабиров ехэ дүй дүршэлтэй. Лини дээрэ гэнэ усалай тохёолдобол түрүүн АТС-да орожо, шэнжэлгэ, шалгалта хэжэ, лаб элирүүлhэн хойноо тухайлhан газар тээшээ ошодог. Тиигэжэ үнэтэ сагаа алмана, осол ушар дары түргэн усадхана.

— Соёл хүрэтэр ошохоор гараа hэн, — гэжэ нютагайнь хүнүүд хэлээ бэлэй. Тэрэ үдэрэй дүнгүүд тухай хойто үдэрынь зугаалхадаа нигэжэ хөөрэбэ.

— Мүнөө үедэ лини дээрэ шалгалтын ажал ябуулнаб. Үсэгэлдэр хоёр үмхирhэн столб олооб. hэлгэхэ хэрэгтэй. Баянгол Юбилейный хоёрой хоорондо муудаhан 11 столб элирүүлээд, бүхэлхэ ба тулга хэхэ модо абаашанхайбди. Үржэлэй лини намаглиг газар соогуур гарадаг. Тэндэ 10 столб доошонь малтажа hуулгаха хэрэгтэй. Үржэлhээ Жаргаланта хүрэтэр радиолиниин провода hэлгэхээр болоhон... Радиоточкын түсэб дүүргэхэ хэрэгтэй...

Иимэ тодорхой хараатай ажал аша үрэ асарна. Харин Сабиров зоной дунда хүндэтэй. Тэрэ коммунис ажалай ударник, «1975 оной социалис мүрысөөнэй илагша» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаhан.

Н. ГАЛДАНОВ.
Баргажанай аймаг.

ОНЬhОЖОРУУЛГЫН АШАГ ҮРЭ

Үйлэдбэрие бүхы дээрэнь оньhожоруулха гээшэ арадай ажахыда түйлай ехэ удха шанартай хэрэг мүн. Юуб гэхэдэ, фермэ дээрэ гаргашалагдадаг бүхы мүнгэн зөөриин 40 процентнь гансал үнеэдые гараар hааха ажалда гаргашалагдана ха юм. Үнеэдые гараар hааханаа болижо, оньhожоруулагдамал арга хэрэглэхэдэ, ажалай саг 2—3 дахин алмагдажа, ажалай бүтээсэ эли бодо дээшэлнэ.

Харин бүри шэнэ, hүүлэй үеын оньhожоруулгатай hү hаалиин түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэжэ эхилбэл, сагай алмалга 4—5 дахин дээшэлхэ зэргэтэй. Гадна hаалишадай ажал хүнгэрнэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, гараар үнеэ hааха хүдэлмэри ехэ хүндэ хүшэр юм. Тиимэhээ удаан саг соо хүдэлмэрилhэн хүнэй гарнууд hүүлээрнь үбшэн болошоно. Хэды оролдоошье hаа, гараар hаагдаhан hүн шанарайнгаа талаар оньhожоруулагдаhан фермын hүндэ орходоо муу, гашалангир ехэтэй, тоhолиг багатай гэжэ туршалганууд харуулна.

Мүнөө манай ороной олон ажахынуудта түрүү hаалишад тус бүридөө аяар 100—150 үнеэдые hаадаг болонхой. Гадна hү hаалгые оньhожоруулхада, hү болбосоруулха эхин шатын хүдэлмэринүүд хүнгэдхэгдэжэ, юрэнхыдөө ажалай бүтээсэ эрид дээшэлнэ.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, арбадахи табан жэлдэ манай колхозой правлени саашадаа Түнхэнэй, Аhалигай, 1977 онhоо — Еловкын фермэнүүдые оньhожоруулжа, гараар хэгдэхэ хүдэлмэрие хүнгэдхэхэ түсэбтэй.

Июниин 15-да Түнхэнэй hү hаалиин фермэ дээрэ «АДМ-3» түхэлэй hү hааха түхеэрэлгэ тодхогдожо дүүргэгдэhэн юм. И. Н. Тюменцевэй хүтэлбэрилдэг дүршэл ехэтэй механизаторнуудай бригада эндэ хабсаралгын хүдэлмэрие бүтээhэн байха юм. Тэдэ нүхэдэй нэрые дурдабал, колхозой түсхайта пенсионер, Ленинэй ордентэ И. А. Кобелев, пенсионер Е. И. Леонтьев, слесарь В. И. Тюменцев, оператор М. П. Зверев гэгшэд болоно. Эдэ шударгы бэрхэ хүнүүдэй эсэшэ сусашагүй оролдолгоор hү hаалиин оньhон түхеэрэлгэ хүдэлмэриин 25 үдэрэй туршада гэхэ гү, али хараалагдаhан болзорhоо хоёр хоног урид дүүргэгдээ. Мүнөө hү hаалиин энэ агрегат түлэг хүдэлжэ эхилэнхэй. Энээнэй хүдэлхэтэй адли hаалишадай ажал хараа байса хүнгэржэ, ажалайнь бүтээсэ дээшэлээ, hүнэй шанар hайжараа. Иимэ түхеэрэлгэ ашаглаhанай ашаар жэлэй туршада 10 мянган түхэриг мүнгэн алмагдаха.

hү hаадаг түхеэрэлгэhээ тусгаар нарин хоолойгоор дамжан, 6—10 градус болотоо хүргэгдөөд, шүүгдэжэ сэбэрлэгдээд, тушаагдана. Мүн hаалишан бүхэнэй hааhан hүн эндэ табяатай тусгаар счётчигоор тоологдоно. Энэ түхеэрэлгын ашаар hүнэй шэгнүүр тодорхойлогдохоhоо гадна, тэрэ дарыдань шанарыень элирхэйлхэ арга олдоно.

Мүнөө hаалишан бүхэндэ 44—55 үнеэн даалгагдана. Харин гараар hаахада 18—19 үнеэд хүртэдэг байгаа бшуу. hаалишад А. П. Валошина Р. П. Безотечество хоёр 44—49 үнеэдые, тиихэдэ Е. С. Бобкова, А. Л. Демина гэгшэд тус бүридөө 56 үнеэ hаадаг болонхой.

— hаалишан бүхэн гурбан аппарадаар 2,5 часай туршада хүдэлмэрилнэ.

Үнеэдые зайн галай хүсөөр hаахада, малай байра соохи агаарай эхүүн үнэрэй hүнэй амтада орохоёо болихонь тон ехэ удха шанартай. Энээнhээ боложо, hүнэй шанар эрид дээшэлнэ ха юм.

Манай ажахын малшадай, hаалишадай хүдэлмэри, ажалайнь эрхэ байдал hүүлшын саг соо элитээр hайжараа, ариг сэбэрэйшье талаар, ажалай бүтээсыншье, эмхидхэлэйшье талаар юрэнхыдөө урдахи жэлнүүдэйхиhээ холо hайн болоо.

Г. ТОМИЛОВ.
«Сибиряк» колхозой ахамад инженер.
Түнхэнэй аймаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухар-Шэбэрэй тоhоной заводой эрхим хүдэлмэришэн О. А. Алексеева. Энэ нүхэрэй ажалладаг коллектив сүүдхэ соо 1600 килограмм дээдэ зэргын тоhо, сыр болон бусад сагаан эдеэ гаргадаг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ заводой продукцида Гүрэнэй шанарай тэмдэг олгогдоо.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ГАЗАР — МАНАЙ ГОЛ БАЯЛИГ

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛ, ЭРДЭМ НАУКАДА ТҮШЭГЛЭН...

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда КПСС-эй XXV съездээр табигдаhан гол зорилгонуудай нэгэн хадаа түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлэй, эрдэм наукын тобшололнуудай үндэhөөр газар тарялангаа саашадань улам хүгжөөлгэ болоно. Энэ зорилгоёо урагшатай дүүргэхын тула манай аймагай колхоз, совхозуудай ажалшадай шиидхэхэ асуудалнууд нилээд олон байна.

Нэн түрүүн ажалай эмхидхэл hайжаруулха шухала байhаниие ажахынуудай тракторно-таряан ажалай бригаданuудай ажалай дүнгүүд харуулна. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Хурамхаанай совхоз хоёр гүрэндэ орооhо худалдаха юhэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатай дүүргэhэн, хартаабха, овощ, худалдалгаар гансал. hахалиин совхоз түсэбөө дүүргэhэн, бусад ажахынууд дүүргэнгүй гараhан байна. Олон ажахынууд орооhо тарья, шэмэтэ болон бүдүүн тэжээлэй үрэhөөр өөhэдыгөө хүсэд хангажа шаданагүй. Гэхэтэй хамта Хурамхаанай совхозой Р. Б. Батуевай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Х. Е. Галсановай хүтэлбэрилдэг таряан ажалай бригаданууд юhэдэхи табан жэлдэ ороохото ургамалай тогтууритай үндэр ургаса абаhан байна. Тус бригаданuудай амжалтын нюуса юуб гэбэл, тэдэнэр эрхим шанартай, элбэг хүрэхэ паартай байдаг, hайн шанартай, саг соонь хордогдоhон, нара hалхинда шанаржуулагдаhан үрэhөөр тарилга хэдэг, техникэсэ эзэн ёhоор бэлдээд, хабарай тарилга ба ургаса хуряалгаяа эмхитэйгээр богони болзор соо, hайн шанартайгаар дүүргэдэг байна. Гадна Р. Б. Батуевай бригада hүүлэй жэлнүүдтэ минеральна үтэгжүүлгэ үргэнөөр суг хүрьhэндэ оруулдаг болоhон байна.

Гэхэтэй хамта, ехээр гээгдэжэ ябадаг Дэрээнэй совхозой Хүнтэйн таряан ажалай бригада, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Сагаан-Нуурай таряан ажалай бригада сэбэр паар ба намар хахалhан газар тон багаар бэлдэдэг, тиигэжэ хабарай тарилгын үедэ ажалдаа хүсэгдэшэдэг. Энэ шалтагаанhаа тарилгынь шанар доошолдог, гааруу агротехническэ болзор алдагдадаг байна. Эдэ дутагдалнууд бригаданuудай ба агрономуудай эмхидхэлэй, хүтэлбэрилхы үүргэсэ муугаар дүүргэhэнhээ, эрилтээ hуладуулhанhаа үзэгдэнэ.

Энэ жэл hахалиин совхозой Г. С. Серебренниковэй хүтэлбэрилдэг таряан ажалай бригадынхид хабарай хүдэлмэринүүдтэ эрхимээр бэлдэбэ. Бригада 635 га эртын паар хахалжа, hүүлээрнь тэрэнэйнгээ буртаг үбhэ hалгажа, жэгдэлэн нягтаруулhан юм. Гадна 1200 гектар нажар хахалагдаhан газараа саг соонь шанартайгаар элдүүрилээ.

Горохой үндэр ургаса жэл бүри хуряадаг, Хурамхаанай совхозойхид баян дүршэлтэй болонхой. Нёдондо эндэхи 200 гектар газарта гектар бүриhөө дунда зэргээр 9 центнер горох хуряагдаhан байна. Нигэжэ энэ ажахы горохой өөhэдын үрэhэтэй болоhон юм. Энээнэй түлөө совхозой ахамад агроном Ц. А. Нечкина, таряан ажалай бригадын бригадир Р. Б. Батуев ехэл ажал ябуулhан байна. Горохой газар оролдосотойгоор бэлдэгдэhэн, үтэгжүүлэгдэhэн, хүндэ катогуудаар хэдэн дахин тэгшэлэн нягтаруулагдаhан, hүүлээрнь горох хэрээhэлжэ таригдаhан байгаа.

Аймагай тарялангай ехэнхи хубинь болодог Хүнтэйн элhэлиг, хүнгэн хүрьhэтэ газарые hалхинда үлеэлгэжэ гэмтэхэhээнь хамгаалха шухала гэжэ түрүү эрдэм наука тодорхойлно. Энэ газарай хүрьhые эбдүүлангүй элдүүрилхэ талаар hүүлэй табан жэлэй туршада Буряадай хүдөө ажахын институдай эрдэмтэдэй, багшанарай хүтэлбэри доро ехэ шэнжэлэлгэ ябуулагдаа. Хүрьhэнэй hалхинда үлеэлгэжэ гэмтэлгэhээ шалтагаалан, аймаг абаха ёhотой ургасынгаа 70 процентыень жэл бүри дутуу абадаг гэжэ тус институдай эрдэмтэд тодорхойлоо. Хүнтэйн полинуудай 73,7 процентнь hалхинда гэмтээгдэhэн. Хэрбээ ойрын жэлнүүдтэ эрид хэмжээ абангүй байбал, хүрьhэнэй бүридэл улам hандаржа, поли үргэлжэ элhээр хушагдаха, элдүүриhээ гаража магад.

Хүнтэйн газарай хүрьhэ hайжаруулхын тула нэн түрүүн полиие зурууд хэhэгүүдтэ хубаажа элдүүрилдэг болохо ёhотой. Хоёрдохёор, зурууд полинууд дээрэхи таряанай үлеэдэhэ малда эдюулхэгүй, гэшхүүлхэгүй гэжэ дурадхагдана. Газарые гэмтэлгэhээ хамгаалдаг шэнэ түхэлэй техникэ ажахынууд олоор худалдан абажа, үргэнөөр хэрэглэхэ ёhотой. Гадна газарые зурууддаар элдүүрилхэдээ ажалаа газар хамгаалдаг техникэдэ таарууaгаар эмхидхэхэ шухала. Аймаг доторнай газарай эбдэрэлгэтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд тон багаар абтана гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Зурууд системын ёhоор ургамал тариха, паар бэлдэхэ гурим аймагай тарялангай оройдоол 23,4 процент газарта нэбтэрүүлэгдэнхэй. Бүхы полинуудай оройдоол 9—10 процентнь урбуулагдангүй хахалагдана. Мүн лэ тэрэ тухай тарилгын талмайда хүрьhэ хамгаалдаг шэнэ сеялкэнүүдээр тарилга хэгдэнэ.

Буряадай хүдөө ажахын институдай эрдэмтэд хэдэн үнэтэ дурадхалнуудые оруулhан байна.

Нэгэдэхеэр хүрьhыень урбуулангүй элдүүрилhэн сэбэр паар севооборотой 25 процент болохо ёhотой. Тэрэ паар дээрээ шэниисэ тариха. Хоёрдохёор зуруудай системэдэ зохилдуулан ургамал тариха, паар бэлдэхэ, зурууд бүхэн hалхинай үлеэдэг гол шэглэлдэ хүндэлэн, 50 метр үргэнтэйгөөр татагдаха. Гурбадахяар, дүрбэн зуруудтай зернопаровой севооборот нэбтэрүүлжэ, тэндээ паар шэниисэ — орооhон болохо обёос, тэжээл болохо обёос hубарюулан тариха хэрэгтэй. Тус севооборот нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ талаар Дэрээнэй, hахалиин, Гааргын совхозуудта ажал үшөөл hулаар ябуулагдана.

Поли хамгаалха модонуудые hуулгангүйгөөр газарай хүрьhэнэй муудаха ябадал хүсэд болюулхын аргагүй гэжэ эрдэмтэд тодорхойлhон байна. Тиимэhээ полинуудые hалхинhаа далдалан аршалха модонуудые hуулгаха түсэб ажахы бүхэн табинхай. Могойто hууринда лесомелиоративна станци байгуулагдахань. Энэ жэл Дээдэ-Баргажанай лесхоз hахалиин совхоздо 30 гектарта, Хурамхаанай лесхоз Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 50 гектарта модо hуулгаха байна. hаяхан hуулгагдаhан hөөгүүд найдамтайгаар харууhалагдаха, хорёологдохо ёhотой.

Эрдэм наукын үнэтэ дурадхал, түрүү дүй дүршэл мүнөө хабарай тарилга дээрэ бодотоор хэрэглэхэ зорилго ажахы бүхэнэй мэргэжэлтэдэй, механизаторнуудай урда табигдаа hэн. Гектар бүхэнние эзэн ёhоор элдүүрилхэ, машина, трактор бүхэнние үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлгэхэ, үрэhэн, үтэгжүүлгэсэ ашаг үрэтэйгөөр, таарамжатайгаар хэрэглэхэ уялгатайбди, Дэрээнэй, Гааргын, Аргатын совхозуудай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарялангай хяаг үбhэндэ ехээр баригдаhаниие хараада абажа, тэндэ КПЭ-3,8 КПС-4 түхэлэй шэнэ культиваторнуудаар тарилгын урда тээхи культиваци хэгдэнэ. Агрономууд поли бүхэнэй онсо илгаае хараадаа абан, агротехникын ёhоор элдүүрилнэ. Зохёоhон агротехникэсэ механизатор бүхэнние урид танилсуулна, hүүлээрнь ажалайнь шанар шалгана.

Нютагжаhан сортын үрэhөөр тарилга хэхэдэ гектар бүриин ургаса дунда зэргээр 2—2,5 центнерээр дээшэлдэг юм. Манай газарай хүрьhэндэ, сагай уларилда «Онохойская-4», «Саратовская-36» гэhэн сортнуудай шэниисэ илангаяа таарамжатай. Эдэ сортнууд ган гасуурта тэсэмгэй, намар орооhониинь унасагүй байдаг. Нёдондо «Саратовская-36» сортын шэниисэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо гектар бүриhөө 10,2 центнер, Аргатын совхоздо—12,6 центнер ургаса үгөө.

Хүдөө ажахыда химиин эрдэмэй түрүү амжалта, дүнгүүдые улам үргэнөөр хэрэглэхэ зорилго партимнай табина. Гансахан 1976 ондо манай аймагта 3970 тонно минеральна үтэгжүүлгэ үгтэhэн байна. Тус үтэгжүүлгэ ороохото ургамалай үрэhэтэй хамта хүрьhэндэ оруулагдана, хартаабха, овощ, кукурузын полинууд үтэгжүүлэгдэнэ. Нёдондо жэл Хурамхаанай совхоздо СЗП-3,6, СЗС-2,1 түхэлэй сеялкэнүүдээр үрэhэнтэй хамта суперфосфат зурууд полинуудта оруулагдажа, гектарай 22,8 центнер ургаса хуряагдаа hэн. Эндэ ямаршье нэмэлтэ тайлбари хэрэггүй бэшэ аал!

Газарые hалхинhаа хамгаалха хэмжээнүүдэй нэгэниинь хүрьhэнэй шиниг нойто табингүй, элдэб тэжээлэй ногоо тарилга болоно. 1975 ондо Түнгэнэй уhалууриин системын уhа абадаг эхин узел ашаглалгада үгтөө hэн. Тус системын шэнэлэгдэжэ гүйсэл дүүрэхэдэ тэрэнэй хүсөөр 500 гектарhаа дээшэ сабшалан, тарялан уhалагдадаг болохо юм. Иейскэ болон Хурамхаанай уhалууриин системэнүүдэй шэнэлэгдэхэдэ тэдэнэй хүсөөр хамта 2200 гектар хүдөө ажахын элдүүриин газар уhалагдадаг болохо.

Арадай гол баялиг болохо газарай хүсэ шадал, үрэжэл дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдон ажаллабал, Эхэ орондоо хүдөө ажахын продукци элбэгээр үгэхэмнай лабтай.

В. БУДАЕВ,

АРАДАЙ ХИНАГШАДАЙ ЗОРИЛГО

...ряалан, сабшалангай урһайжаруулжа, ниитын ...а малда бардам хүрэ...һэ тэжээл бэлэдхэжэ ... талаар колхоз, совхо... байгша ондо ехэ хүдэлябуулһан байна гэжэ ...С-эй обкомой бюро, рес...лкымнай Министрнүүд Совет онсо тэмдэглэнэ. ...нье, республикын олон...магуудта май, июнь һа... хүйтэн байжа, саб..., тарялангай ургасые ...д удаарууллаа.

...л ажалһаа абтадаг про...дүүдые ехээр үйлэдбэ... гүрэндэ мяха, һү ху...аха социалис уялгануу...нэрэтэй солотойгоор ...эхын тула ургасын хойхарууһалха хүдэлмэ... нииттын үхэр малда ... хүрэхэ үбһэ тэжээл ...хэхэ хэрэгтэ партийна, ... органуудай хүтэлбэри...д үдэрһөө үдэртэ онсо ...рал табиха зэргэтэй гэжэ ...С-эй обкомой бюро, Бу...ай АССР-эй Министр... Совет зааба.

...бадахи табан жэлэй тү...ын жэлдэ республикы... ажахынууд 480 мян... тонно, тэрэ тоодо 100 мянган тонно багсалагдаһан үбһэ, 70 мянган тонно сенаж, 750 мянган тонно силос, 15 мянган тонно витамин ехэтэй ногооной гурил, 12,2 мянган тонно набша намаа болон бусад тэжээл бэлэдхэжэ абаха зорилготой.

Һүүлэй үедэ хүдөө нютагуудта ехээр ороһон хура бороо тарялан, сабшалангай ургасада ехэ туһатай байба. Тиимэһээ ургасын хойноһоо харууһалха хүдэлмэрые һайнаар ябуулжа шадабал, үндэр баян ургаса хуряажа, нииттын адууһа малда тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө ажахы бүхэн гүйсэд дүүргэхэ арга боломжотой болонхой.

Витамин ехэтэй ногооной гурил бэлэдхэхэ, силос, сенаж дараха, үбһэ хуряалгада хүдэлгэгдэхэ оньһон техникэ заһабарилха хүдэлмэри диилэнхи олон колхоз, совхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдаа. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри эршэ хүсэндөө ороод байна.

Хүдөөгэй ажалшадай тон харюусалгатай хаһада тон эдэбхитэйгээр хабаададаг гол хүсэнүүдэй нэгэн арадай хинагшад болоно. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ арадай хинагшад бүгэдэндэ жэшээ харуулмаар ажаллаһаа гадна, хуряагдаһан үбһэнэй шанарта гол анхаралаа хандуулдаг, ушарһан дутуу дундануудые дары усадхаха асуудал партийна организациин, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй урда табидаг байна.

Силос даралгада, үбһэ хуряалгада хүдэлгэгдэхэ оньһон техникэ, ногооной гурил татадаг агрегадуудые заһабарилха, шэнэ «АВМ» тодхохо хүдэлмэри зарим колхоз, совхозуудта һулаар эмхидхэгдэһэнһээ боложо энэ шухала хаһаяа задагай байдалтайгаар угтаба. Сенаж, силос дараха нүхэн мүнөөшье болотор сэбэрлэгдэжэ, бэлэн болгогдоогүй байһаар.

Заһабарилагдаһан оньһон машинануудай шанар мүн лэ бирагүй. Аймагуудай «Сельхозтехникын» нэгэдэлнүүд ажахынуудые запас частьнуудаар тон муугаар хангана. «Сельхозтехникэдэ» заһабарилагдаһан зарим трактор болон бусад техникын шанар бирагүй. «Электромашина», судна бүтээлгын заводууд запас частьнуудые бүтээн гаргаха даабаряа дүүргэнэгүй.

Байгша оной үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ техникэ, машина хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор хүдэлгэгдэхөөр хараалагдана. Тиимэһээ арадай хинагшад оньһон машинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, тэдэнэртэ техническэ харууһа хэхэ хэрэгтэ анхаралаа табиха зэргэтэй.

Бии байгаа трактор болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүдые хоёр халаанда бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула ажахы бүхэндэ нүүдэл автомастерскойнууд эмхидхэгдэхэ зэргэтэй. Эбдэрһэн техникые дары заһахын тула дүй дүршэлтэй хүнүүдые мастерзаһабарилагшаар табиха, тэдэнэй ажалда али болохо туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ хүтэлбэрилэгшэд, арадай хинагшад онсо һаналаа табиха болоно.

Нииттын адууһа малда шадаал һаа, ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абахын тула ойн, шугы бургааһанай соорхойнуудаи, гол мүрэнэй олтирогуудай ногоо сабшажа, хуряаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд зохихо хэмжээ абажа, үбһэ хуряалгада хүдэлжэ байһан бригада, звено бүхэндэ тодорхой түсэб үгэхэ болоно.

Арадай хинагшад сабшалга, тармалга, һүрилгэнүүдые тэгшэ ябуулха асуудалнуудта онсо һаналаа табихаһаа гадна, бэлэдхэгдэһэн тэжээлэй шанарта, тэдэниие зүбөөр бүридхэлдэ абаха хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгажа, энэ талаар зохихо хэмжээ абаха үүргэтэй. Сенаж, силос даралгын болзорые эбдэжэ, тэдэниие нягтаруулан дараха хүдэлмэриие орхижо болохогүй.

Улаан-Үдын промышленна предприятинууд, нииттын эмхи зургаанууд 12,7 мянган тонно үбһэ, набшаһата тэжээл, ой модоной ажахын «Забайкаллес», «Межколхозлес» нэгэдэлнүүдэй, республикын түлишын промышленностиин предприяти болон эмхинүүд 15,5 мянган тонно шэлбүүһэ бэлэдхэжэ, колхоз, совхозуудта үгэхэ даабаритай юм.

Колхоз, совхозуудай урда табигдаһан зорилгонуудай амжалтатайгаар дүүргэлтэдэ промышленна предприятинуудай, нииттын эмхи зургаануудай арадай хинагшад ехэ туһа хүргэхэ хүсэнүүдэй нэгэн болохо зэргэтэй.

Арадай хинагшад хэһэн шалгалтынгаа дүн саг соонь гаргажа, бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхажа, үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха хүдэлмэри бүри һайжаруулха арга боломжонууд тухай ханын газетэдэ, дайшалхы хуудаһанда бэшэхэ, хүдэлмэришэдтэ хөөрэжэ үгэхэ зорилготой.

Арадай хиналтын аймагай комитедүүд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ хүдэлжэ байһан бригада, звенонуудта хинагшадай саг зуурын постнуудые эмхидхэжэ, тэдэнэй хүндэтэ уялгаяа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалха болоно.

С. ЗИНЧЕНКО,
Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

БОЛГАРИИН ЭКРАНУУДТА

СОФИ. Г. Панфиловай «Үгэ эринэб» гэһэн совет шэнэ фильм Болгариин экрануудта гаража эхилбэ. Республикын ажалшадта байгша оно Болгариин болон хилын саанахи бусад гүрэнүүдэй шэнэ 180 фильм харуулагдахаар түсэблэгдэнхэй. Тэдэнэй дунда Советскэ Союзай Т. Океевэй «Улаан яблоко», Ю. Озеровой «Коммунистнууд», К. Симоновэй сценаряар табигдаһан «Солдат ябаа һэн» гэхэ мэтын олон фильмүүд табигдаха юм.

Совет кинематографиин табиһан фильмүүдые Болгариин арад зон ехэ дуратайгаар харадаг байна. Республикын кинотеатрнуудта совет фильмүүдые жэл бүри дунда зэргээр 29 миллион хүн харана.

ВЕНГРИ. Шольта районд о совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар Кошута радиостанци баригдажа байна. Радиомачтын үндэрынь 300 метр болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын талмай дээрэ.

МТИ—ТАСС-ай фото.

АЖАЛШАДАЙ АША ТУҺАДА

УЛААН-БААТАР. Монголой Арадай Республикын хүн зоной һуудал байдал жэл бүри һайжаржа байна.

Энэ табан жэлдэ республикын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дунда зэргын салин хүлһэн 7—9 процентээр нэмээгдэхээр, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй гэшүүдэй мүнгэн олзо дунда зэргээр 14—17 процентээр ехэ болгогдохоор түсэблэгдэнхэй. Монголой ажалшадай нилээд ехэхэн хубинь олзын налог түлэлгэһөө сүлөөлэгдэһэн байна. Нииттын хэрэглэлэй жасаһаа хүн зондо үгтэдэг тэдхэмжын хэмжээн хараа байса нэмэхэ зэргэтэй. Инвалидуудта, тэжээхэ хүнөө алдаһан булэнэртэ үгтэдэг пенсиин хэмжээн ехэ болгогдохо түсэбтэй, үхибүүгээ харууһалхынь түлөө ажалладаг эхэнэрнүүдтэ түлөөһэтэй амаралта үгтэдэг болохоор хараалагдана. Хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдэй гэшүүдэй үндэр наһатай болоходонь, гүрэнэй пенси түлэгдэдэг болохо, мүн мүнөө абадаг пенсинь нэмээгдэхээр түсэблэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа республикын социальна хүгжэлтын шухала шатануудай нэгэн болохо байна.

«ВОЛАНАЙ» АВТОТРАНСПОРТНИГУУДАЙ АМЖАЛТА

БУДАПЕШТ. «Волан» гэжэ Венгриин томо автотранспортна предприятиин коллектив ажалай ехэ амжалта туйлаба. Табадахи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө орон дотороо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, энэ жэлэй түрүүшын 6 һарын туршада тус предприятиин хүдэлмэрилэгшэд 633 миллион хүниие, арадай ажахын 74,7 миллион тонно ашаа зөөһэн байна. Энэнь нёдондоной энэ үеынхиһөө 41 миллион хүнөөр, 2,5 миллион тонно ашаагаар ехэ болоно.

Һуралсалай жэлэй эхилхын урда тээ

ҮЗЭГЛЭЛ, УЧЕБНИГҮҮД ТУХАЙ

...ряадай номой хэблэл ...—1977 онуудай һурал...ай шэнэ жэлдэ зорюулжа, ...ай ёһоор хэблэжэ гар... учебнигүүдые болзор..., июль һарын тэнгээр ...һан байна.

...нөө хэблэжэ гаргаһан ...нигүүдэй дунда бэлэдхэ... класста үзэхэ буряад ...хэн «Үзэглэл» бии. Тэ...даа зургаан наһатай бу... үхибүүдэй анха түрүү... учебник гэхэдэ болоно. «Үзэглэлэй» автор — ... Мижидон. Зурагуудые ... хэдэн уран зураашад ...аржа бүтээгээ. «Үзэг...» олон үнгын, гоё һайхан ...үдтайгаар, муу бэ... хэблэгдэһэн байна.

...ёрдохи класста үзэхэ ...ад хэлэн», мүн таба... класста уншаха «Түрэл... литература» эдэ хоёр ...ик олон жэлэй турша... үзэгдэхэ баталалгатай... хэблэгдээ. Хамта дээрээ ...учебник 78 мянган хэһэ...ю хэблэлһээ гаргагдажа, ...аанай зургаануудта үг...

...бнигүүдые гаргахын урда тээ зохёохо, заһаха, һэльбэхэ, рецензи бэшэхэ хэрэгтэ олон багшанар, эрдэмтэд, гэгээрэлэй зургаанай хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Эдэнэй тоодо Ц. Номтоев, Д-Н. Доржиев, Х. Дамдинова, А. Аюрзанайн, Д. Лыгденов, Д. Тумунова, Ц-Ж. Цыдыпов, М. Мангадаев, А. Дугарнимаев, И. Баранников, Ж. Сажинов, Д. Ошоров, Б. Батоев болон бусад бии.

Мүнөө буряад һургуулиин бэлэдхэлэй класста үзэхэ ород хэлэнэй «Үзэглэл» («Букварь») зохёогдожо, хэблэжэ ном болгохыень типографида үгтэнхэй. Тус «Үзэглэл» энэ жэлэй эсэс хүрэтэр хэблэгдэхээр хараалагдана. Ерэхэ жэлэй январь һараһаа бэлэдхэлэй класснуудта ород үзэгүүдые үзэжэ захалха байна ха юм.

1977 оной тэн болотор хэблэгдэжэ гараха ёһотой учебнигүүд түлэг бэлдэгдэжэ байна. 3-дахи класста уншалгын, 4-дэхи ба 9-дэхи классуудта хэрэглэхэ түрэлхи литературын номуудые Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерство удаан болзороор, тогтонижоһон болгожо хэблэхээр баталба.

Учебнигүүдые алишье талаарнь һайнаар гаргахын тула манай Совет гүрэн горитой анхарал хандуулдаг, ехэхэн гаргаша гаргадаг, тэрээниие эсэстэнь хүрэтэр хэблэжэ гаргахын тула, олон хүн удаан саг соо хүдэлдэг байна гээшэ ааб даа. Тиимэһээ учебник бүхэндэ гамтайгаар, нарииаар хандаха, учебник бүхэнэй наһые 3—4 жэлээршье һаань ута болгохо тон шухала. Манай ороной түрүү һургуулинуудта энээн тушаа онсо анхарал табигдана ха юм. Мүн тиимэ анхарал манай республикын багшанарай болон түрэлхидэй дунда табигдаха зэргэтэй. Илангаяа түрэлхид номдо гамтайгаар хандаха, тиимээр хүүгэдээ хүмүүжүүлхэеэ оролдохо байгаа. «Ном гээшэ эрдэм мэдэсын эхин булаг» гэжэ А. М. Горький хэлэһэн байдаг. Учебнигүүд гээшэмнай ёһотой эрдэм мэдэсын эхин булаг бэшэ гү? Худалдажа абахада үнэншьегүй һаа, ном гээшэмнай пнлээн сэнтэйхэн зүйл ха юм. Жэшээнь, мүнөө хэблэжэ гаргаһан «Үзэглэлэй» худалдаанай сэн оройдоол 34 мүнгэн юм. Харин тэрээнэй ёһото гаргашыень тооложо гаргаа һаа, 2 түхэригһөө һайса үлүү гараха юм. Учебнигүүдые ута наһатай болгохо гээшэ гүрэнэй мүнгэн зөөриие химгадахаһаа гадна, хэды шэнээн саарһа, олон хүнэй ажал хүдэлмэри гамнаха болоно гээшэб? Тиимэһээ манай ороной зарим түрүү һургуулинуудта (Минск хотодо) һурагшад учебнигүүдээ хэр зэргэ нарин сэбэрээр абажа ябанаб гэһэн харалгые жэлдээ 3—4 дахин эмхидхэжэ, тэндэ илгарагшадта хүндэлэлэй грамота болон шан барюулагдадаг заншалтай. Иимэрхүү хэмжээнүүдые манай республикын һургуулинуудта ябуулжа туршаха саг ерээ бэшэ гү?

М. ДУГАРОВ.
Буряадай номой хэблэлэй редактор.

...ЕЛЬСИНКИИН ХАРАА ...УГАМ БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

Европын 33 гүрэнүүдэй, ...лэн США-гай, Канадын хүтэлбэрилэгшэдэй ...ляндиин түб хото — ...ьсинкидэ болоһон Европын аюулгүй байдал ба ...саа холбоо байгуулха ...ар Зүблөөнэй Түгэсхэлэй документ доро гар табиһар августын 1-дэ жэл ...онь.

Европын Коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай Берлиндэ болоһон конференци дээрэ КПСС-эй делегациие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев ...хэлэхэдээ, ингэжэ онсолон тэмдэглэһэн байна: «Амгалан ёһоор зэргэ оршон ... гол ёһонууд гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай шиидхэхы шэглэл болон..., США болон Канадын ...дадалгатайгаар нииттэ Европын зүблөөе амжалтатай... үнгэргэһэн ябадал энээ... тодорхойгоор харуулаа. ... хадаа эб найрамдалай ...нүүдэй туйлай ехэ политическэ илалта мүн».

Эб найрамдалай хүсэнүүдэй энэ илалтын удха шанар ...жэлнүүдэй ошохо бүри ... эли тодо боложо байна юм. Энэ илалта хадаа ... бүри бодото аша үрээ ... ехээр үгэжэ байха. ... мүнөө Европын шэнэ ...хэ нииттэ Европын зүблөөнэй урда тээхи үе ба Хельсинкидэхи зүблөөнэй ...лээрхи үе болон элитээр ...аагданхай.

Зүблөөн болбол дэлхэйн ...рдохи дайнай дүнгүүдые ...лэн батадхаа гэжэ нэн ... тэмдэглэе. Ушар ...б гэхэдэ, дайнай һүүлэрхи гушаад жэлэй туршада илангаяа «хүйтэн дайнай» ..., Европын социалис оро... капиталис гуримые ...улха гэһэн зорилго ба... оронуудта нюуса бэ... саг үргэлжэ табигдажа ...аниинь мэдээжэ. Баруун ...анидахи үһөөгөө абаха ... хүнүүд, тэрэ тоодо ...науэрэй толгойлһон правительствын гэшүүд, далайн ...һаа дэмжэлгэ абажа, ...эйн хоердохи дайнай ...ээр байгуулагдаһан хи...нүүдые дахин хаража ...хэ гэһэн асуудал нюуса ...шэр табижа байдаг һэн. Хельсинкидэхи Зүблөөн ...лөөгөө абаха гэгшэдэй һэ...лгэдэ хүсэ ехэтэй сохилто .... Зүблөөндэ хабаадаһан ... 35 түлөөлэгшэд Түгэсхэлэй документ доро гараа ...э. Энэ документын гол ...дхань юуб гэхэдэ, Европын ...гүй байдалай, Европын ... найрамдалай гол эрхэ нүхэсэлынь хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байха гол ёһые баталһан ушар болоно. Европын гүрэнүүдэй, ондо ондоо нииттын байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай гол ёһонууд Түгэсхэлэй документ дотор баталагдаа. Энэ хадаа Европо түбиин хуби заяанда туйлай ехэ үүргэ дүүргэхэ юм.

Хельсинкидэхи дээдэ зэргын уулзалгын һүүлээр үнгэрһэн жэлэй туршада Советскэ Союз, социалис бусад оронууд Баруун Европын гүрэнүүдтэй харилсаа байгуулхадаа, эдэ гол ёһонуудые үндэһэ һуури болгожо, бэе бэедээ ашатай туһатай холбоо барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр туһалжа байгаа. Европын гүрэнүүдэй хоорондохи амгалан ёһоной алишье талын харилсаа холбоо абаад үзэхэдэ, Советскэ Союз энээндэ ехэ хубитаяа оруулһан байха юм.

Хельсинкидэхи Зүблөөнэй шиидхэбэриин ёһоор Баруун Европын оронуудтай СССР экономическа, научно-техническэ холбоо барисаа үргэнөөр хүгжөөнэ. Худалдаа наймаанай хэдэ хэдэн томо хэлсээнүүд баталагдаа. Европын капиталис оронуудта Советскэ Союз экономическа, научно-техническэ харилсаа байгуулхын тула шэнэ компанинуудые, банкнуудые байгуулаа. Нэгэн доро иимэл зорилгоор СССР-тэ баруун оронуудай промышленна компанинуудай, банкнуудай шэнэ түлөөлэлгэнүүд байгуулагдаа һэн. Энергетическэ, түүхэй эд, мүн аюултай, түргөөр тарадаг үбшэнтэй тэмсэхэ, байгаалиие хамгаалха, тэрэшэлэн замбуулиниие шэнжэлхэ, далайн уһанай баялигые ашаглаха гэхэ мэтэ тон шухала асуудалнуудаар Европын бусад гүрэнүүдтэй харилсаа эгээн эдэбхитэйгээр байгуулхаар СССР бэлэн юм гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ тэмдэглэгдээ һэн. Үшөө нэгэ жэшээ. Нииттэ Европын Зүблөөнэй документнүүдтэй зохилдуулан, Баруун ба Зүүн Европын экономическа нэгэдэлнүүд болохо «Нииттэ дэлгүүрэй» ба Экономическа талаараа бэе бэедээ туһалха Соведэй хоорондо сэхэ холбоо барисаа байгуулха дурадхал социалис оронууд оруулаа һэн.

Соёл культурын харилсаа хүгжөөлгэдэ, ондо ондос оронуудай хүнүүдэй уулзалгые хүгжөөлгэдэ Советскэ Союз, социалис бусад оронууд ехэ хубитаяа оруулаа һэн. Жэшээлбэл, 1975 ондо СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта хариин 58 миллионһоо олон айлшад ерээ бэлэй. Мүн социалис оронуудай 35 миллион шахуу эрхэтэд хилын саана гараһан юм. Хельсинкидэхи Зүблөөнэй һүүлээр Советскэ Союз соёл культурын ба научна холбоо барисаа хүгжөөхэ тухай Португалитай, Турцитай, аяншалгые хүгжөөхэ асуудалаар Францитан хэлсээнүүдые баталһан юм. Мүн һаяхан баталагдаһан Совет-Италиин хамтын деклараци мүн лэ иимэ уг зорилготой юм.

Нииттэ Европын Зүблөөнэй һүүлээр үнгэрһэн сагай туршада Түгэсхэлэй документын дүримүүдые заатагүй бэелүүлхэ тухайгаа Англиин, Франциин, ФРГ-гэй, Италиин, Бельгиин, Голландиин болон Баруун Европын бусад оронуудай правительствануудые толгойлогшод нэгэнтэ бэшэ хэлэһэн байха юм. Зүгөөр хэлэһэн үгэнь тодорхой хэрэгээр баталагдаһан байха зэргэтэй. Энэ хадаа гол шухала зүйл мүн. Теэд баруун тээ зарим хүнүүд нииттэ Европын Зүблөөнэй шиидхэбэриие таһалдуулха, Түгэсхэлэй документын дүримүүдые буруушааха, гансал баруунай оронуудта туһатай дүримүүдые дүүргэхэ нэдэлгэ гаргана.

Энээнһээ гадна һүүлэй үедэ уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада эсэргүүсэгшэд Европодохи аюулгүй байдал ба хани харилсаа хангаха Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдтэ үргэн добтолго хэжэ эхилээ. Энэ зүблөөнэй шиидхэбэринүүд «хэниишье уялганагүй» гэжэ Баруун Германиин хархис бүлэгүүдэй Ф. П. Штраус түрүүтэй удамаршад нииттэ Европын Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдтэ үргэн ехэ добтолго хэжэ эхилэнхэй.

Европын эб найрамдалда дуратай хүсэнүүд энэ түби дээрэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые зүбөөр сэгнэнэ. Европын коммунис болон хүдэлмэришэдэй бүхы 29 партинуудай түлөөлэгшэдэй һаяхан Берлиндэ болоһон конференци дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, эдэ үйлэ хэрэгүүдые гүнзэгыгөөр шэнжэлээ.

Зүблөөнэй түгэсхэлэй документ дотор Европые, мүн бүхы дэлхэйе «хүйтэн дайнай» үедэ һөөргэнь абаашаха гэһэн хархис болон милитаризмын хүсэнүүдэй һэдэлгэ элишэлэгдэһэн юм. Хүнүүдые хюдаха, һандарал хэхэ буу зэбсэг гаргажа, баяжаха гэһэн тэдэнэй һэдэлгые, «ородой һүрэг танкнууд ерэбэ» гэжэ хүн зониие айлгаха, СССР ба Варшавын договорой бусад оронууд Баруун Европодо эсэргүү дай бэлдэжэ байна гэжэ хүн зониие айлгаха гэһэн империализмын ээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй эрмэлзэлгые Л. И. Брежнев үгэ соогоо элишэлээ. Түб Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг хорооха тухай хөөрэлдөөндэ НАТО-гой оронууд социалис оронуудые хохидуулха, өөртөө баринша абаха гэжэ эрмэлзэнэ. Гэхэ зуура, Европодо дайн сэрэгэй талаар түгшүүрил һуларуулха хэмжээнүүдые абалга тон шухала болоо гэжэ Л. И. Брежнев үгэ соогоо онсолон тэмдэглээ.

Экономическа харилсаа хүгжөөхэ хэрэгтэ һаад хэдэг ушарнуудые тэмдэглэхэ шухала. Капиталис оронууд энэ талаар социалис гүрэнүүдые хохидуулха, хашаха гэжэ оролдодог, һайн һайхан үүсхэлыень хэрэгсээдэггүй юм.

Хархис бүлэгүүд соёл культурын талааршье харилсаа холбоо байгуулгада һаад хэнэ. Имагтал социалис оронууд бусад оронуудтай холбоо барисаа байгуулха дурагүй, мэдээсэл абалсаха, хүнүүдэй харилсаа хүгжөөхэ ябадалһаа зайсана гэжэ буржуазна пропаганда номнодог байна. Сэхынь хэлэхэдэ, буржуазин оронуудай хүтэлбэрилхы анги социализмын оронууд тухай, тэдэнэй нииттын ба соёл культурын хүгжэлтэ тухай, социалис обществын эрхэтэдэй политическэ хараа бодол, абари зан тухай хүн зонойнгоо сэхэ мэдээжэ абаха гэхэдэнь һаад хэнэ. Ингэжэл Европын гүрэнүүдэй соёл культурын харилсаанай хүгжэлтэдэ һаад хэгдэнэ. Баруун оронуудтахи зарим нэгэшүүл сүлөөтэйгөөр холбоо барисаа байгуулха тухай шашаха зуураа, социалис гүрэнүүдтэ эсэргүү һүйдхэлтэ ябуулга сүлөөтэйгөөр хэхые эрмэлзэнэ.

Европын коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ хабаадагшад энэ түби дээрэ эб найрамдалай хүсэнүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ, нииттэ Европын Зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулаа. Тэдэнэр зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые нэгэн дүүгаар дэмжээд, тэмсэлэйнгээ тодорхой зорилгонуудые табла. Эдэ зорилгонуудынь «Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал болон харилсаа холбоо, социальна дэбжэлтэ гүйлахын түлөө» гэһэн документ дотор найруулагданхай. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэ эб найрамдалай, социальна дэбжэлтын замаар Европые урагшань дабшуулха, энэ түби дээрэ оршон байдалаи һайнаар хубилха хэрэг хангаха юм.

В. ГОНЧАРОВ (ТАСС).

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

МАГТААЛТАЙ ТОГООШОД

Тээгдэ тосхондохи Хүрбын леспромхозой ОРС-ын столоводо хүн дуратайгаар ородог. Юуб гэхэдэ, эндэ һайн шанартай элдэб янзын эдеэ хоол элбэг байдаг юм. Гадна столово соо хододоо ариг сэбэр байдаг. Эдэ бүгэдэдэ тус столовые даагша Л. Казанцевагай аша габьяа нилээд ехэ гэжэ тэмдэглэмээр.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тус столовын коллектив һара, квартал бүриингөө түсэбтэ даабаринуудые үлүүлэн дүүргэжэ, амжалтатай һайнаар ажаллажа байна. Амтатай эдеэ хоолоор ажалша зониие хангажа байһан тогоошод магтаал һайшаалда хүртэнэ.

Ц-Х. ТОМБОДОРЖИЕВА.

Хоринн аймаг.

«Горькмебель» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл «Китеж» гэжэ шэнэ мебелиие гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэйгээр бүтээн гаргадаг болоо. Нэгэдэлэй бүтээһэн мебелиие хүн зон дуратайгаар худалдан абадаг. Һайн шанартай продукци гаргахын түлөө үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив ехэ оролдолго гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэдэлэй шэнэ бүтээлнүүд.

ТАСС-ай фотохроника.

Уран зохёолой булан

Д. БАТАЖАБАЙ

МАРХАЙН ХӨӨРӨӨН

(Шог ёгто рассказ)

(Түгэсхэл. Эхиниинь июлиин 28-най номерто).

Үлэһэн хаартын орой дээрэһээ нэгэн хаарта абажа, Шодой хараад:

— Эрхим! — гээд эрхин хургаяа хитайлгаба. — Угдаанай суута хаарташан Данзан гэжэ хүн энэ теориеешни бии болгоһон юм. Холо ойрын «һойрнуудые» одоол шулажа хаягша һэн даа. Ойлгобо гүш!

— Ойлгоо даа! — гэбэб.

— Зай, тингэбэл майдаан дээрэхи дуу дуулажа пураха болоолши даа. Намайе дахаад дуула!

Булай һайхан тембртэй баритон хоолойгоор Шодой дуулажа захална:

Шарбуны түйсэ улагад гэнэ,
Шанага нютагай Шодой шүүбэл гэлсэнэ.
Аянхан дангань наашалжал байна.
Азатайхан Шодой шүүхэдэжэл байна...

Баряад байһан хаартымни угза татан абаад «хирд» гүүлнэ.

— Ойлгобо гүш?.. Эгээл ингэжэ дуулан байтараа: «Апаа тадхай!» — гээд, барижа байһан хаартаяа «тос» байса няһалха зуураа: «Хорин нэгэ!» — гэжэ хашхараад, хаартаяа хаян сасуу хамаг мүнгыень хамаад абашаха юм! Эй, ха-ха-а, һы-һы-һы-ы.. Хүхюухэн бэзэ?

Ангайса энеэжэ байһан Шодойтой хамта энеэжэ байһан би:

— Намжархан даа! — гэбэб.

— Тэрээхэн театральна техникумдэ һурадаг Намсараев Дагба гээшэшни миисгэйхэн лэ гээшэ даа. Үшөө буруу харгыда орожо ябанаш гэнэ гү? Һэ! Комсомолой секретарь. Мэхэтэйхэн лэ миисгэй байһан байха!

— Яахадань минсгэй гэнэт?

Шодой нам тээшэ нэнгэн һагад нюдэеэ уйтаруулжа, халта енгүүгээр миһэрһэн шарай харуулаад:

— Наран үхибүүтэй айлай минсгэй: «Үхибүүниинь үхэһэй даа, би үлгы соонь унтаха һэм» — гээд һанажа ябадаг юм. Комсомол ноёной орлогшо болоһон Дагбашни «Ноёмни унаһай даа. Би орондонь орохо һэм» — гэжэ һанана ёһотой.

Би юушье дуугарбагүйб. «Театральна техникумдэ орожо һура. Артист болохош» гэһэн Дагбын үгэ», «хаартын мэхэ гохо шудала. Хармаан соогоо пүмпэгэр мүнгэтэй ябахаш!» — гэһэн Шодойн заабари толгой соомни хара сагаан хоёр могой болоод хадхалдажа байһандал үбшэнтэйгөөр үзэгдэбэ.

— Юундэ бүлхыгөөд дуугай һуунаш? Али Дагбаяа досоогоо үмөөржэ һууна гүш?

Даб дээрэ хэлэхэ үгэеэ оложо ядаад үг-маг гэжэ байтараа:

— Үгы... Би, би... яагаашьегүйб, — гэбэб.

— Юугынь нял-нял гээбши! Островскиин «Булад яажа хатуужааб» гэһэн ном һургуулида һурахадаа үзөө һэн гүш? — багша хүн янзатай бадарган хоолойгоор Шодой асууба.

— Уншаа һэмби! — гэбэб

—Теэд тэрэтнай тон ондоо харгыгаар хатуужаал! Революциин үедэ...

— Мархаймни зүб хэлэбэш. Булад гээшэмнай олон янзын байдаг юм. Үшөө олон янзаар хатуужадаг юм. Ши мүнөө мяхан түмэр гээшэш! Минии хэлэһэн соо ябаа һаа, урда сагта арабуудай шэрээһэн булад шэнги болохош! Һы-һы-ы, ха-ха-ха! — гэдэргээ налайжа байгаад энеэнэ. — Ши намдаа сэхыень хэлэ. Город дээрэ дурлаһан басагатай гүш?

— Энэ натагар намда юун басаган байха юм!

Ээм мүр дээрэмни Шодой гараа табижа:

— Хармаанаар дүүрэн мүнгэтэй ябадаг болоходошни, хараһан лэ газарташни, намайе басагад угтаха. Эгээл түрүүн дурлаха басагадшни хаартын хатанууд гээшэ! Харадань гү, али шарадань гү, шинии дуран! Хэрээһэн хатаниие голоо һаашни, бүүбэнын хатан гэжэ байха! Эдэниие бултынь голоо һаашни, галуун шэнги ута сагаан хүзүүтэй шарбуунын хатан, улаан зүрхээ урдаһаашни харуулаад ерэхэл! Эдээндэ дурлаад лэ ябаа һаа, мүнхэ мүнгэтэй ябахаш! — гэжэ байжа хоолойгоо хонгёо шанга болгобо.

— Хаартыншье һургуули баргтай юумэ бэзэ.. Харин — хаартын һургуули баргтай юм гэжэ шамда хэн хэлээб? Ама алдахадамни хамаагүй, тэрэ артистыншни һургуулилаа хатуу байха! Намсараев Дагбашни тиигэжэ хэлээ гү? — гэжэ хүл дээрээ бодошобо. — Хаартын нааданай хамаг мэхыень мэдэдэг болохошни үшөө үды. Шүбгын үзүүрээр атлас хаартын арһаа соо хадхажа тэмдэг хээд, хургаараа эльбэжэ мэдэдэг ябадал хуушараа. Энэшни миил эхин шатын һуралсал гээшэ. Ши бидэ хоёрой мүнөө хэрэг, хаартын гимназиин нэгэдэхи курса гэхэдэ хамаагүй. Саашадаа үшөө орео юумэ шудалхабди. Тугаар минии хэлээшэ хатадые хаартын дундаһаа танихын түлөө шубуун дэнгэй тоһоор тэдэнэйшин хүйһэн багта будажархёод, һүүлдэнь хургаараа эльбэхэдэшни халтиржа байха бшуу. Лаб даа, хатан! Арбан найма нюдэтэй байгаа һаа, һугалаад аб! Хорин нэгэ!.. Һы-һы-һы-ы! ойлгоо гүш?

— Ойлгохыншье ойлгооб, теэд...

— Зай, толгойгоо бү маажа! Бари энэ мүнгэ. Ошоод түргэн хахадые абажа ерэлши. Мяха шанажа ерээд, үдын хоол барихабди!

— Энэ сагтаа! — Би дуратайгаар мүнгыень абаад гүйжэ гарабаб.

Эгээл магазин хүрэхээе ябатарни, хойноһоомни хүн ооглобо. Гэдэргээ харахадамни, минии нүхэр Намсараев Дагба ерэжэ ябана хэбэртэй.

— Хайшаа гүйгөөбши?

— Шодойдо хахад шэл абахаяа.

— Үшөө хахадые зөөдэг болобо гүш? Хаартанъ багадаад, шамайе архида һургадаг болобо гү? Наһаараа мал адуулһан эхэеэ хайрлахаа яагаабши? — Уураа хүрэһэн Дагбын нюдэд елэгэшэжэ байба. — Шинии документнүүдые техникумэй директор Архинчеевтэ өөртэнь үгөө һэмди. Манай комсомолшууд шамайе абахыень гүйлтэ бэшээ. Юундэ тэрэ ерэхэ гэһэн үдэрөө ерээгүйбши?

— Һэ! Үшөө ангуушан! Ябая, директортэ ошожо нюурзаа харуул!

— Энэ архинень? — Мүнгөө харуулбаб.

— Хадагал саашань! Конфетэ абажа эдихэш! — гээд Намсараев намайе гарһаамни хүтэлөөд, сэб сэхэ театральна техникум абаашаа бэлэй.

Ингэжэ төөрижэ ябаһаар, гэмтын ушаралаар, нүхэрэйнгөө лангаар театральна техникумдэ ороо бэлэйб.

Соёл культурын hонин

Творческо концерт

АЯЛГА, ДУУНДА ХИЛЭ ГЭЖЭ БАЙДАГГҮЙ

Уран гоёор гүйсэдхэгдэhэн аялга хүгжэм ямаршье хатуу сэдьхэлтэй хүнэй досоохиие уяруулдаг, зөөлэрүүлдэг дэлхэй дээрэхи эгээл шэдитэ хүсэнүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог. Эхэ оронойнгоо, түрэл нютагайнгаа үзэсхэлэн hайхаиие магтаhан иргүү дуу, хүгжэм шагнаhан хүнүүд түрэhэн тоонтобо, тэрэнэй мартагдашагүй байгаалиие, балшар бага, залуу наhанайнгаа нүхэдые зүрхэ сэдьхэлдээ hанажа уярдагшье байха.

П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо Буряадай АССР-эй арадай артистка Клавдия Доржиевна Шулуновагай тоосоото концерт hаяхан болобо. Дуу, хатарай «Байгаль» ансамблиин арадай инструментнүүдэй оркестр, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд Людмила Бадарханова, хатаршад Эрнст Матаваров, Михаил Фатеев, хатаршан Светлана Халбаева гэгшэд энэ концертдэ хабаадалсаба.

Клавдия Шулуновагай концерт гурбан темэдэ хубаагдана: «Түрэл аялга», «Ород арадай дуунууд», «Дуунда хилэ гэжэ байдаггүй». Клавдия Шулуновагай «Ононой эрье дээрэ» гэжэ буряад арадай Ц. Жимбиевэй үгэ дээрэ Ч. Павловай зохёоhон «Эхэ нютаг», гэжэ дуунуудые гүйсэдхэхэдэнь, суглараагшадай нэрьемэ альга ташалган дово таба наhатай Женя Шалбанова дуушанда баглаа сэсэг барюулаа. Дуушанай хонгёо hайнаар гүйсэдхэhэн «Уулын үндэр», «Тээлиит соогоо», «Саян үндэр» гэhэн дуунуудые эндэ сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Буряадай бэлигтэй артисткын гүйсэдхэhэн ород, лаос, башкир, армян болон бусад арадуудай дуунуудые хүгжэмдэ дуратайшуул ехэ халуунаар угтаа. Тэрэнэй гүйсэдхэhэн дуун бүхэнэй hүүлээр залуу хүбүүд, басагад сцэнэ дээрэ гаража, баглаа сэсэгүүдые барюулhан байна.

— Клавдия Доржиевнатай арба гаран жэлэй туршада «Байгаль» ансамбльда хамта ажалланаб. Холын аян замда, хүнэй уйдхар гашуу далай үедэ нүхэр олдодог гэжэ хүн зон тон зүб хэлсэдэг. Хэн нэгэнэй hанал бодолдо абтахада гү, али ажалда урагшагүйдэхэдэ, Клава урин дулаан үгөөр хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө сэдьхэлыень тэгшэлдэг, ажалдань туhатай зүбшэл үгэдэг. Урагшаа урид hанаатай, налгай дараа сэдьхэлтэй хадань манай ансамблиин бүхы артистнууд «Манай Клава» гэлсэдэг юм, — гэжэ Буряадай АССР-эй габьяата артистка Людмила Бадарханова концертын эхилхын урда манда хэлээ.

Буряад нютагтаа нилээд мэдээжэ болоhон дуушанай зам тухай тобшохоноор хөөрэжэ үгэлтэй гээд hанагдана. Тоосоото концертын hүүлээр Клавдия Доржиевна Шулуноватай уулзажа, өөрынгөө ажалай намтар тухай хөөрэжэ үгэхыень дурадхахадамнай, тэрэ манда иигэжэ хэлээ:

— Хяагтын соёл гэгээрэлэй техникум 1954 ондо дүүргэhэнэйнгээ удаа ансамбльда хүдэлнэб. Дадуевай зохёоhон дуунуудые эгээл түрүүшынхиеэ гүйсэдхэжэ эхилээ hэм. Хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө ашаар шагнагшадта мэдээжэ болооб гэжэ hанадагби. Бэлигтэй композитор Буряадай АССР-эй габьяата артист Василий Васильевич Шалыгин миниин дуулаhан дуунуудые шадамар бэрхээр баяан дээрэ хорин гаран жэлэй туршада гүйсэдхэнэ. Василий Васильевичые hурган хүмүүжүүлэгшэ гэжэ тоолодогби.

Клавдия Шулуновагай тоосоото концерт амжалтатайгаар үнгэрбэ. Байгша оной август hарын эхеэр дуу хатарай «Байгаль» ансамбльтай Клавдия Доржиевна Чехословаки гастрольдо мордохонь. Бэлигтэй дуушанда амжалтатай бусажа ерэхыень хүсэе.

Л. ХУБИТУЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй арадай артистка К. Д. Шулунова дуулажа байна.

Ю. ЗЯБЛИЦЕВАЙ фото.

БАМ

УРАН ЗОХЁОЛ, ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛНЭ

Буряадай АССР-эй Уран зохёолой холбооной правлени, М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэд Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые соёл культурын талаар хангахэ тусхай түсэб суг хамта табинхай юм. Тиигээд эдэ хоёр зургаанhаа hаяхан БАМ-ай барилгашадта тусхай бригада мордобо.

Энэ бригадые уран зохёолшо Ким Балков ударидана.

Түрүүшын үдэшэ «Минии республикые дууланаб» гэhэн темээр тусхай программа табигдаба. Республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэ Татьяна Перевалова бүхы үдэшэнүүдэй программые хүтэлбэрилжэ гараа. Тиихэдэ тэдэнэй нүхэд концертын хүгжэмэй талые дааhан байна.

Уран зохёолшо Ким Балковай бүтээлнүүдые БАМ-ай барилгашад hайн мэдэхэ юм. Юуб гэхэдэ, Ким Балковай бэшэhэн «Мүльhэн харгы» гэhэн повесть 20-дохи зуун жэлэй агуу барилга хэгшэшэдтэ зорюулагданхай.

«Мүльhэн харгы» гэhэн туужа соо олон хүнэй хуби заяан харуулагдана. Уужам дэлгэр Эхэ оронойимнай зүг бүхэнhөө ерэhэн, абарн заагаар ондо ондоо хүнүүд агууехэ нэгэ зорилготой байна бшуу. Эдэнэр Байгал-Амарай түмэр замые барижа байна ха юм.

Литература, искусствын үдэрнүүдэй үедэ номой худалдаан үргэнөөр эмхидхэгдээ. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хүдэлмэрилэгшэ О. Тугутова Буряад арадай үльгэр «Гэсэр» тухай hонирхолтой хөөрэлдөө хэбэ.

Үшөө тиихэдэ эндэ Буряадай уран зураг тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо.

hанаад үзэхэдэ, иимэ айлшалганууд ехэ туhатай байна. Уран зохёолшод, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд, БАМ-ай барилгашадай хоорондо хани халуун холбоо барисаан жэлhээ жэлдэ бэхижэжэ байна ха юм.

И. ТУГУТОВ.

Музей

ДЕКАБРИСТНУУД ТУХАЙ ХӨӨРЭДЭГ

Декабристнуудай буhалгаанай болоhоор 150 жэлэй ойе тэмдэглэхэ үдэр аха дүү Николай ба Михаил Бестужевтанда зорюулагдаhан музей Новоселенгинск тосхондо нээгдээ бэлэй. Тэрэ гэhээр долоон hара үнгэрбэ. Энэ музейн ямар ехээр хүнэй халуун анхарал, hонирхол татажа байhые иимэ нэгэ баримта тодорхойлно: 12700 хүн энэ музейн 12 залнуудаар hонирхожо үзэбэ.

Эдэ олон хүн зоной hонирхолые хангаха, тэдэнэртэ ород арадай сүлөөрэлгын түрүүшын хүдэлөөндэ эхи табиhан эрэлхэг зоригтой, оюун бэлигтэй декабристнууд тухай түүхэ домогые тобшо hонороор хөөрэжэ, тайлбарилжа үгэхэ гээшэ амар бэшэ. Тиимэhээ декабристнуудай музейн дэргэдэ май hарада штатнабэшэ экскурсоводуудай hуралсал эмхидхэгдэhэн, республикымнай эрдэмтэд энэ курса гарагшадта декабристнуудай хүдэлөөн, тэдэнэй ажал ябуулга, хаанта засагай хатуу хэhээлтээр сүлэгдэhэн тухай, арад зоной дунда ямар ехэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулhан тухай лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэhэн, заабари үгэhэн байна. Иимэ hуралсалай hүүлээр Новоселенгинск тосхоной соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд, hургуулиин багшанар, мүн бэшэшье эдэбхитэйшүүл музейдэ экскурси үнгэргэхэ штатнабэшэ экскурсоводуудай үнэмшэлгэ абаа. Эдэнэй дунда багша Н. С. Ларионова, соёлой байшангай методист В. Гунзынова, лаборант С. Хоболова, библиотекарь К. Афанасьева гэгшэд бии.

Ц. БАЛДАНОВ.

Уран зурагай выставкэ

НЮДЭ ХУЖАРЛУУЛАН БАЯСУУЛНА

Иимэ үйлэ ушар Захаамин нютагта үнинэй болоогүй ёhотой. Юуб гэхэдэ, арадай урашуулай, уран зураашадай бүтээлнүүдэй выставкэ эндэ нээгдэбэ ха юм.

Жанрай талаар олон янзын зохёолнууд эндэ табяатай байна: уран зураг, скульптура, графика, hиилүүр болон бусад.

Эдэ экспонадуудые шэлэн абаhан эмхидхэлэй комитет нилээд ехэ хүдэлмэри хээ гэжэ хэлэхэдэ, алдуу болохогүй. Выставкын зал сооогуур яаралгүйхэн ябажа, арадай урашуулай бүтээhэн зүйлнүүдтэй танилсанабди. Закаменск хотын соёлой ордоной хүдэлмэрилэгшэ Валерий Дамбаевай зурагууд олоной анхарал абаhаар лэ татана. Жэшээлхэдэ, тэрэнэй бүтээhэн «Студент басаганай портрет» нилээд уранаар зурагдаhан байна. Ухаатай, сэсэн нюдөөр тала руу шэртэhэн эдир басаганай сэдьхэл бодолые бидэнэр уншаhандал болонобди. Энэ нүхэр эрдэм соёлой орьёлнуудые тэсэмгэйгээр дабаха гэжэ этигэн найданабди.

Тиихэдэ Ц. Найдановай зохёолнууд олоной магтаалда хүртэнэ.

...Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хүбүүгээ мордохуулhан эхэ хүнэй дүрые харанабди. Хүлеэжэ ядаhан, уйдхарта дарагдан алдаhан эхэнэрэй түхэл шарай бидэнэй урда эли тодоор харагдана. Энэ эхэ хүбүүдэйнгээ дайгаа дүүргээд, даагаа hүүлдээд ерэхэ байhандань найдана. Энэ зурагай автор Ц. Найданов болоно.

Зэдын комбинадай хүдэлмэришэн Владимир Мандагановай, Цакирай түлөөлэгшэ Г. Тютрюмовой бүтээлнүүд нилээд ехэ шадабаритайень гэршэлнэ.

Ажаhуудалай комбинадай бухгалтер Х. Дашеевагай нэхэhэн угалза хибэс гоё байна. Олон үнгын утаhаар уралагдаhан энэ хибэс «Замбуулин» гэжэ нэрэтэй юм.

Выставкэдэ табигдаhан зурагуудай, hиилүүрнүүдэй авторнууд мэргэжэлэйнгээ, наhанайнгаа талаар олон янзын байна. Энэнь тон hайшаалтай гэжэ hанагдана. Мүн эндэ хүүгэдэй, hурагшадай зурагуудай табигдаhаниинь ехэ hайн байна.

Арадай урашуулай, зураашадай бүтээлнүүдэй иимэ выставкэнүүдые ходо эмхидхэжэ байгаа hаа, туhатайшье, бэлиг шадабарииe хүгжөөлгэдэ ашатайшье байха hэн.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ОЛИМПИИН НААДАНУУДhАА

montreal 76

МОНРЕАЛЬ. Эндэ эхилээд байhан Олимпиин наадануудай хахад замынь гаталагдаа гэхэ гү, али арбан хоногынь үнгэрбэ. Тиимэhээ мүрысөөндэ хабаадалсаhан спортсмен бүхэн сантиметр, очко, болон секундааршье hаань түрүүлжэ ябагшадаа ахижа гарахын хойноhоо эрмэлзэнэ. **Эндэ социалис оронуудай спортсменүүд спортын олон зүйлөөр түрүү hууринуудые эзэлжэ эхилбэ.** Ушарынь хэлэхэдэ, эдэнэр спортдо олоороо хабаадалсажа ябахадаа hайн hорилго гарана ха юм. Жэшээнь, hэлюурдэлгээр үнгэргэгдэhэн урилдаанда ГДР-эй спортсменүүд эрхим амжалта туйлажа, шүүгдэхэгүйбди гэжэ hэнгэргүйгөөр мэдүүлhэн США-гай командые илажа гараа.

ХҮНГЭН АТЛЕДҮҮДЭЙ дундаhаа манай ороной түлөөлэгшэ алтан медальда хүртэбэ. Ленинградай физкультурын институдай 24-тэй аспирантка **Татьяна Казанкина** 800 метрэй зайда үнгэргэгдэhэн урилдаанда эрхимлэжэ, дэлхэйн болон Олимпиин наадананай рекорд тогтообо. Тэрэ зайгаа нэгэ минута 54,94 секунда соо гаталhан. Урдандаа гэхэ гү, али 15—20 жэлэй саада тээ энэ зайда эрэшүүл урилдахадаа, иимэ саг харуулдаг байhан! Нэгэ минута 56,0 секунда гэhэн саг hара хахадай урда тээ манай Валентина Герасимова харуулжа, дэлхэйн рекорд тогтоогоо.

Татьяна Казанкина өөрынгөө дуратай 1500 метрэй зайда урилдахаар бэеэ зэhэнхэй. Татьяна энэ зайдаа дэлхэйн рекорд тогтооhон юм. Тиимэhээ эндэ илажа гарахань дамжаггүй.

ЭРЭШҮҮЛЭЙ ДУНДА копье шэдэлгээр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Венгриин Миклош Немет гэгшэ 94,58 метрэй тэмдэгтэ хүргэжэ, дэлхэйн, Олимпиин наадананай рекорд шэнэлбэ. Финляндиин, Румыниин спортсменүүд удаадахи хоёр hуури эзэлээ. Манай Василий Ершов, Янис Мусис гэгшэд 6—8-дахи hуури эзэлhэн байна.

Арба мянган метрэй зайда (эрэшүүл) үнгэргэгдэhэн урилдаанда Финляндиин Лассе Вирен эрхимлээ. Тэрэ зайгаа 27 минута 40,38 секунда соо гаталаа. Энэ зайда манай ороной түлөөлэгшэд хабаадаагүй.

УРГА ТУЛГАЛАН ҮНДЭРЫЕ харайлгаар болоhон мүрысөөндэ Польшын Тадеуш Слюсарский эрхимлэбэ. Тэрэ 5 метр 50 сантиметр үндэрые дабаба. Манай командын түлөөлэгшэд Юрий Прохоренко Владимир Кишкун хоёр 10—13-дахи hууринда гараhан байна. Финляндиин, США-гай спортсменүүд хоёрдохи, гурбадахи hуури эзэлээ.

СПОРТЫН ТАБАН зүйлөөр мүрысэгшэдэй дундаhаа ГДР-эй спортсменүүд шалгарба. Эндэ Зигрун Зигль, Кристина Лазерь, Бурглиндэ Поллан (4745 очко) түрүүшын гурбан hуури эзэлбэ. Манай Людмила Поповская Надежда Ткаченко хоёр 4—5 (4669) hууринда гараа.

ДЗЮ-ДО БАРИЛДАЛГААР эхилhэн наадандa Киевhээ ошоhон хүндэ шэгнүүртэй Сергей Новиков шүүжэ, Олимпиин наадананай түрүүшын алтан медаль командадаа асараа.

БАСКЕТБОЛООР ҮНГЭРГЭГДЭhЭН хахад финалай наадандa СССР-эй суглуулагдамал команда Югославиин спортсменүүдтэ 84:89 тоотойгоор шүүгдээ. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа США, Болгариин командануудай хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлбэ. Манай эхэнэрнүүдэй команда Олимпиин наадананай алтан медальда урда үдэрынь хүртөө hэн.

БОКСООР ЭХИЛЬЭН каймаа нэгэнэй хубиин наадандa Алма-Атын Валерий Рачков, Анатолий Климанов, Виктор Иванов гэгшэд шүүгдэжэ, саашадаа наадаха эрхэгүй болобо.

Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ мүнгэн медальда хүртэhэн Днепропетровскын **Виктор Савченко** Италиин Пьеранжело Пира гэгшые хоёрдохи раундда нокаудта оруулан шүүгээ. Дэлхэйн чемпион, Рулат Рискиев (Ташкент) Болгариин Ильян Димитровые хоёр удаа нокдаунда hуулгажа байгаад, очкотой тоогоор шүүжэ гараба.

Кубын боксернууд hайн бэлэдхэлтэй байба. Хүндэ шэгнүүртэй, Мюнхенэй Олимпиин наадананай чемпион Теофило Стивенсон Сенегалай Мамаду Драме гэгшые хоёрдохи раундын ябажа байхада нокаудта оруулжа шүүгээ. Кубын нүгөөдэ боксер — хүндэшэг шэгнүүртэн Сиксто Сориа Пуэрто-Рикын боксерые гурбадахи раундда мүн лэ нокаудта оруулаа.

Олимпиин зунай XXI наадананай хахад замынь гаталагдаба. Эндэhээ саашадаа спортсмен бүхэн командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө шангаа тулалдаа эхилхэ болоно. Тиимэhээ үдэр, хоногой үнгэрхэ туса Олимпиин наадананай медальнууд хүндэ болижо эхилбэ. Тиибэ ябашье hаань, манай ороной спортсменүүд илалтын түлөө хамаг хүсэеэ элсүүлhээр. Мүнөө Совет ороной Олимпиин наадананай команда дүн хамта 27 алтан, 26 мүнгэн, 20 бронзо медальнуудтай, түрүү hуури эзэлжэ ябана.

* * *

Олимпиин зунай XXI наадананай эхилhэнhээ хойшо арбан үдэр үнгэрбэ. Эдэ арбан хоног бэрхэ спортсменүүдтэ баяр баясхалан асарhан, нүгөөдэ заримашуулдань голхорхоор ушарнууд дайралдаhан байна. Олимпиин наадананай программын хахадhаа олониинь дүүргэгдэжэ, hүүлшын протоколнууд бэшэгдэбэ.

СОВЕТ ОРОНОЙ барилдаашад, штанга үргэгшэд болон бусад коллективүүд Олимпиин наадан дээрэ эрхим амжалта туйлаба. Тиин командын капитан Василий Алексеев түрүүтэй штангистнуудынай командаараа түрүүлhэн байна. Эбтэй эетэй энэ коллективэй дүршэлтэн спортсменүүд Василий Алексеев, Давид Ригерт, Николай Балбошин болон бусад залуушуулаа зүбөөр хүмүүжүүлэн, эрхим амжалтада асараа бшуу.

Хоёрдохи хүндэ шэгнүүртэ наадаhан Василий Алексеевтэ хүрэжэ, штанга үргэхэ спортсмен байбагүй. Тэрэ түрүүшынгээ туршалга дээрэ амжалта туйлажа, сугларагшадай зүгhөө hайшаагдаа.

— Намтай мүрысэгшэдэй гээгдэжэ захалхадань, штангатайгаа тулалдаха болоо hэм, — гэжэ мүрысөөнэй дүүрээд байхада Алексеев хэлээ бэлэй.

Манай Алексеев угзаран үргэхэдөө 185 килограммай штанга абаба. Хоёрдохи упражнени — 230 килограммай штанга түлхижэрхибэ. Удаань 255 килограмм үргэжэ, харагшадые ... хахын ехээр ... ба. Тиигэжэ тэрэ дэлх... кордые 2,5 килогр... дээшэлүүлээ. Манай ... дүн хамта табан алта... бан мүнгэн медаль ... байна.

ДЗЮ-ДО БАРИЛ... ГААР эхилhэн мүры... манай хүндэшэг шэгн... Рамаз Харшиладзе ... медальда хүртэбэ. Тэр... хэйн чемпион, Япон... хиро Никомияда шүүг...

Боксоор үнгэргэгдэж... гаа наадандa Совет ... боксёрнууд Давид То... Виктор Рыбаков, В... Соломин гэгшэд хахад ... лай мүрысөөндэ хаба... болобо.

ФУТБОЛООР ЭХИ... наадандa СССР-эй ... лагдамал команда Г... футболистнуудта шү... Тиин ГДР-эй футболи... түгэсхэлэй наада июли... дэ үнгэргэхэ юм. Оли... наадананай чемпионууд—... шын футболистнууд ... лиин командые шүүhэ... на. СССР-эй. Бра... суглуулагдамал коман... дай футболистнууд гу... хи hуури эзэлхын ... хоорондоо наадаха бол...

Баскетболоор үнгэр... hэн наадандa США-гай, ... славиин, СССР-эй ко... нууд түрүүшын гурбан ... ри эзэлээ.

hЭЛМЭЭР МҮРЫС... Совет ороной спортсм... командаараа, мүн өөр ... рондоо түрүү hуури... эзэлжэ, эрхим амжалта... лаба.

(ТАСС...)

Июлиин 28-да Москвада бол... «Спортлотогой» ба «Спортлото-2»... 30-дахи тиражай үрэ дүнгүүд:

«Спортлото»: — 18 (городки), ... (морито спорт), 29 (парашютна сп...), 26 (мотобол), 38 (hур харбалга), ... (уhан дээрэ бүмбэгөөр наадалга).

«Спортлото-2» — 20 (байдарка ... каноэгээр тамаралга), 36 (слалом ...) (автоспорт), 8 (бокс), 49 (туризм) ... (буудалга).

(ТАСС).

телефон · телеграф · радио

ХИЛЫН САААНАhАА

ВАШИНГТОН

ДЭБЭРГЭХЭ ЗОРИЛГОТОЙ ПОЛИТИКА

ТАСС

Демократическа партиин мэдээжэ ажал ябуулагша, сенатор Э. Кеннеди эндэ мэдүүлгэ тунхаглуулхадаа, Кипр тушаа Америкын правительствын баримталдаг политикые Кипрэй асуудал эсэслэн, тааруу зүбөөр шиидхэлгэдэ туhа хүргэхэгүй политика болоно гэжэ буруушааба.

Кипрэй талаар шэнэ зүришэлдөөнүүдэй аюул тохёолдожо болохо байhые hануулан, сенатор иигэжэ мэдүүлээ: 1976 он хадаа США-гай дипломатическа ябуулгануудай таhалдаhые гэршэлхэ үшөө нэгэ жэл боложо байна. Үнэндөө, таhалан хубаагдаhан энэ арал тушаа баримталдаг политикаа, Дундада далайн зүүн хубиин оронуудтай Холбоото Штадуудай харилсаагаа Америкын засаг захиргаан эсэслэн тододхохо зэргэтэй.

Энэ аралда гадаадын сэрэгүүдэй добтолон ороhонhоо, эзэмдэжэ байhанhаа уламжалан Кипртэ тохёолдоhон политическэ, экономическа хохидолнуудые, хүнүүдэй гасалан зоболонгые эсэслэн зайсуулхын тула «дипломатическа шэнэ үүсхэлнүүдые» гаргаха, тэдэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые гаргуулха шухала.

Сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые дахинаа үгэгты гэhэн Турциин шэнэ эрилтэнүүдые хангахагүй тухай асуудал засаг захиргаанай урда сенатор табиба.

КАИР

С. НОФАЛАЙ УРЯА

ТАСС

Ливанда байhан аюулгүй байдал хангаха арабууд хоорондын хүсэнүүдые бэхижүүлхэ, энэ орон дотор шуhа адхаралга болюулха гэhэн эдэ хүсэнүүдэй үүргээ бэелүүлхэ арга олгохо зорилгоор яаралтай түргэн хэмжээ абахые араб оронуудай лигын генеральна секретариин уялга дүүргэгшэ С. Нофал уряалба. Аюулгүй байдал хангаха арабууд хоорондын хүсэнүүдэй сэрэгэй бүридэлдэ ородог 2500 солдат мүнөө Ливанда байна.

Шангаар шүүмжэлнэ

Чилидэхи шуhата хашалта болюулхыень, Чилиин компартиин генеральна секретарь Луис Корваланиие, мүн фашис хунтын түрмэ шоронгуудта зобоогдожо байhан бусад патриодуудые сүлөөрүүлхыень дэлхэйн түрүү үзэлтэй олониитэ шууд шангаар эрилтэ табина.

* * *

МЕХИКО. Мексикын политическэ болон ниитын элитэ ажал ябуулагшад Л. Корваланиие, мүн политическэ хэрэгээр түрмэдэ hууhан бусад хүнүүдые сүлөөрүүлхын түлөө уласхоорондын үргэн хүдэлөө дэлгэрүүлхэ гэhэн уряатайгаар ООН-до хандаhан байна. Хүнэй эрхэнүүдые хашажа байhан Чилиин сэрэгэй хунта ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймда эльгээhэн хандалга соо шууд шангаар шүүмжэлэгдэнэ.

Мексикын коммунист партиин ЦК-гай генеральна секретарь А. Мартинес Вердуго, арадай социалис партиин генеральна секретарь Хорхе Круикшанк, институционнореволюционно партиин генеральна секретарь А. Гомес болон Мексикын ниитын хэдэн организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ документдэ гар табяа.

* * *

ГУАЯКИЛЬ. Эрхэ сүлөөгэй түлөө Чилиин тэмсэлшэдтэй ходоодоо hаналаа нэгэдэнги байhан тухайгаа Эквадорой профсоюзай организацинууд мэдүүлбэ. Профсоюзууд политическэ хэрэгээр түрмэ шоронгуудта hууhан Чилиин патриодуудай хуби заяан тухай дэлхэйн олониитэдэ мэдээсэхэ гэhэн эрилтэтэй телеграммануудые Чилиин засагаархидта эльгээжэ байна.

* * *

ЛОНДОН. Фашис урбалтын урда тээ Чилиин Компартиин генеральна секретариин орлогшо байhан, профсоюзай мэдээжэ хүтэлбэрилэгшэ В. Диасай хуби заяанай түлөө Англиин горнягуудай национальна профсоюзай Шотландиин отделени ехэтэ hанаагаа зобоно. Профсоюзай гэшүүд тушаан абтаhан В. Диасай хаана байhан тухай мэдээсэхэ гэhэн эрилтэтэй хандалга бэшэгые сэрэгэй хунтын толгойлогшо Пиночедтэ эльгээбэ.

* * *

БЕРЛИН. Сүлөөтэ немец залуушуулай союзай түбэй соведэй дэргэдэхи В. Пикын нэрэмжэтэ залуушуулай дээдэ hургуулиин студентнэрэй ООН-ой Генеральна секретариин нэрэ дээрэ эльгээhэн бэшэг соо «Чилиин сэрэгэй хунтын зэрлиг муухай хашалта хаалтые бидэнэр буруушаанабди» гэжэ тэмдэглэгдэнэ. Чилидэхи хашалта хаалта болюулхыень, Л. Корваланиие болон бусад патриодуудые сүлөөрүүлхыень студентнэр эрилтэ табина.

(ТАСС).

БЕЙРУТ

БАРУУНАЙ ХАРХИС ЭТЭГЭЭДҮҮДЭЙ ХОРОТО ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Араб оронуудай лигын генеральна секретариин тусхай түлөөлэгшэ Х. С. Эль-Холи гэгшын хабаадалгатайгаар буудалдаагаа зогсоохо тухай баталагдаhан hүүлшын хэлсээнэй дүүргэлтые Ливанай баруунай христиан хүсэнүүд таhалдуулба. Июлиин 25-най үглөөгүүр энэ хэлсээнэй хүсэндөө ороhоор нэгэ часай үнгэрөөд байхада, баруунайхид аюулгүй байдалай арабууд хоорондын хүсэнүүдэй сэрэгүүдые миномедоор буудаба. Урда урдаhаа харалсажа тэмсэhэн талануудые гэдэргэнь сухарюулха зорилгоор Бейрудтэхи «буферна зоно» гэдэгтэ тэдэнэр ерэжэ эзэлхэ ёhотой байгаа. Энэ буудалгын үедэ хоёр солдат унаhан, хэдэн сэрэгшэд шархатаhан байха юм.

Х. С. Эль-Холи баруунайхидай хорото ябуулгануудые буруушаагаад, тэрэнэй хойшолонгуудай түлөө харюусалгые тэдээндэ тохобо.

Сэрэгэй ябуулгануудые hэргээhэн үе соонь 118 хүн алагдаа, 200 гаран хүн шархатуулагдаа гэжэ эндэ мэдээсэгдэнэ.

Палестинын бодхуулнуудай байрладаг Телль-Заатар гэжэ лагерь шадар илангаяа шанга тулалдаанууд болобо. Энэ лагериие хамгаалагшад хүндэ артиллери, ракета, миномедуудые хэрэглэhэн баруунайхидай добтолгые табан неделиин туршада гэдэргэ сохижо байна. Лагерь соохи нэгэ hандархай байшан доро хүнүүдэй бэеэ нюуха газар байhан аад, булагдашоо гэжэ мэдээсэгдэнэ. Тэрээн соо эхэнэрнүүд, үбгэд, хүгшэд, үхибүүд байhан юм. Мүнөө болотор оройдоол 20 үхибүүдые абаржа шадагдаба. Уласхоорондын Улаан Хэрээhэнэй түлөөлэгшын ехээр гүйлтэ хээшье hаань, баруунайхид энэ районииe таhалгаряагүй буудана, буудалдаа зогсоохоёо арсана.

Израилиин болон империалис бүлэглэлнүүдэй сэхэ үзүүлдэг дэмжэлгээр Ливанай баруунай хүсэнүүд буудалдаа зогсоохо тухай шэнэ хэлсээе эбдэн хорото ябуулга хэжэ байна гээд, Ливанай түрүү үзэлтэй хэблэл тэмдэглэнэ.

ЛИССАБОН

БЭЕЭ ДААhАН БАЙДАЛДАНЬ АЮУЛ ТОХЁОЛДУУЛНА

ТАСС

Америкын болон Баруун Германиин сэрэгэй советнигүүд эндэ ерэбэ. Португалиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй амяраа мотомеханизированна бригадануудые бүридүүлхэдэнь Португалиин сэрэгэй командованида тэдэнэр туhаламжа үзүүлхэ зорилготой юм ха. Танкова, артиллерийскэ подразделенинүүд, мотомеханизированна пехота энэ бригадын бүридэлдэ оруулагдаха. Энэнь НАТО-гой нэгэдэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалга доро сэхэ үгтэhэн Португалиин түрүүшын сэрэгэй томо часть болоно. Мүнөө хүртэр тэдэнэй командалга доро Португалиин далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй хэдэхэн бага опгосонууд байhан юм.

Тиин эндэ Португалиин армиин түлөөлэгшэд США-гай болон ФРГ-гэй сэрэгэй советнигүүдэй делегацинуудтай хөөрэлдөө хэжэ эхилбэ. Тэндэ бригадые бүридүүлгын тодорхой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

Демократическа олониитэ, энэ ороной зүүнэй хэблэл тиимэ шиидхэбэриин абтаад байhанда тон ехээр hанаата болоно, тэрэниие оронойнгоо национальна бэеэ дааhан байдалда, Португалиин революционно дабшалгын саашанхи хүгжэлтэдэ аюултай гээд тоолоно.

Тэрээнhээ гадна хариин советнигүүд Португалиин сэрэгэйхидые НАТО-до хамаатай энэ бригадада албa хэхэ хүнүүдые өөhэдөө шалэн абахань гээд хэблэл заана. Португалиин бүлэг офицернууд болон сержантнууд мүнөө ФРГ-да ошоод, энэ бригадада алба хэхээр hургагдажа байна гээд мэдээжэ болобо.

ТОКИО

ПОЛИТИЧЕСКЭ ШУУЯАН

ТАСС

Июлиин 27-ной үглөөгүүр Токиогой прокуратурада час хахадай турша соо мүшхэгдэhэнэй hүүлээр Японой урданай премьер-министр Какуэй Танака түрмэдэ хаагдаба. Танака премьерэй тушаалда байhан үе соогоо 1973—1974 онуудта американ авиационно компаниhаа 500 миллион иен (1,7 миллион доллар) эдилгэ абаhан байгаа гээд «локхид» гэжэ шуулята хэрэгые мүрдэжэ байhан юридическэ зургаанууд тоолоно.

Урдань Танакын секретарь байhан Тосио Эномото гэгшэ нэгэ доро түрмэдэ хаагдаа. Харин мүнгэн сан тухай хуули ёhые эбдэбэ гэhэн тусхай зэмэ тэдэ хоёрто тохогдоо.

«Локхид» гэдэгэй хэрэгээр мүнөөдэр болотор 15 хүн түрмэдэ хаагдаад байна.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаhан... «Бидэндэ бултандамнай ... баатай» — түрүү бэ... «Тэжээл бэлэдхэл — эр... ажал» — суглуул... «Росси табан жэлэй эхи... — РСФСР-эй ЦСУ-гай ... дээсэл.

Хоёрдохи хуудаhан... «Гол зорилго: эршэ, ал... үрэ, шанар» — респу... канска зүблөөнhөө.

Гурбадахи хуудаhан... «1976 оной абитуриент» ... Улаан-Үдын вузуудай ша... галтын комиссиин хар... гата секретарьнартай ... рэлдөөн.

Дүрбэдэхи хуудаhан... «Коллективэй онсо ... — Олимпиадаhаа мэдээ... нууд. ТАСС-ай мате... нууд. Мэдээсэлнүүд, со... холнууд.

СЭНХИР ЭКРА...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ...

«Орбита». 11.10— ... наашаа, онтохон». 11.55 ... Хүгжэмтэ забhарла... 12.00 — Шэнэ hонин. 12... — Үхибүүдэй фильм. 13... — Мусоргский. «Рассвет ... Москве-реке». 13.30 ... «БАМ-ай ажалай эршэ... 14.00 — **«XXI зунай Олимпиин наадануудь».** 16.00 ... Забhарлалга. 16.10 — ... римтата фильм. 16.25 ... Искусствын мастерну... «Марецкая тухай юу мэдэх... бтэ?». 18.00 — «Время». 18.30 — Хүгжэмтэ забhарлалга. 18.35 — РСФСР... габьяата артист И. Ско... вой концерт. 19.00 — «XX... **зунай Олимпиин наадану...**

Улаан-Үдэ. 21.00 — Те... визионно hонин. 21.20 ... «Сэлэнгэ» — тележур... (буряадаар).

«Орбита». 21.55 ... БАМ-ай ажалай эршэ. 22... — «Искусствын маст... нууд». «Марецкая ту... юу мэдэхэбтэ?». 24.00 ... «Время». 00.30 — «XX... **зунай Олимпиин наадану...**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММ...

Улаан-Үдэ. 20.00 — ... «Улаан-Үдэ хотын програм... ма». 20.40 — «Элүүр эн... байлга» — тележурнал (бу... ряадаар).

«Орбита». 21.00 — Шэ... hонин. 21.30 — Забhарла... га. 21.40 — Мусоргский. «Рассвет на Москве-реке».

Редакторай орлогшо
П. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд

Индекс: 670000, г. Улаан-Удэ, ул. Ленина, 35.
Телефоны: редактора — 2-54-54, приемная — 2-54.9..., зам. редактора — 2-68-0..., зам. редактора — 2-62.6..., отв. секретаря — 2-50.52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60.21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03644. Заказ № 00667,